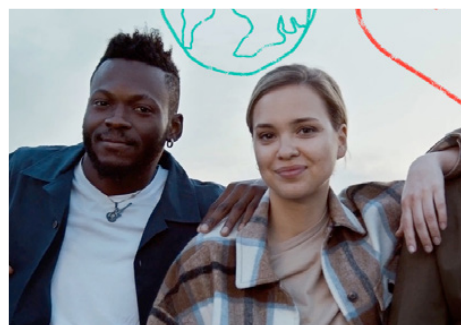

Solve for Tomorrow

REPORT

2022

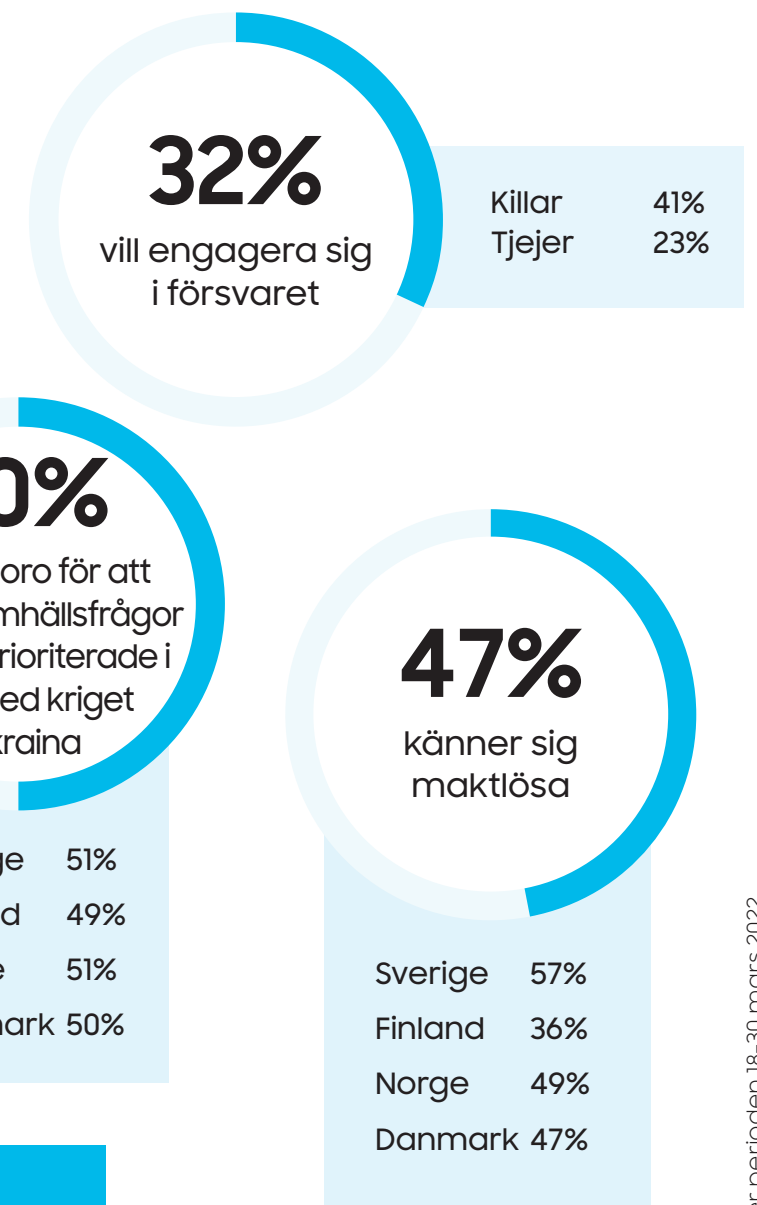
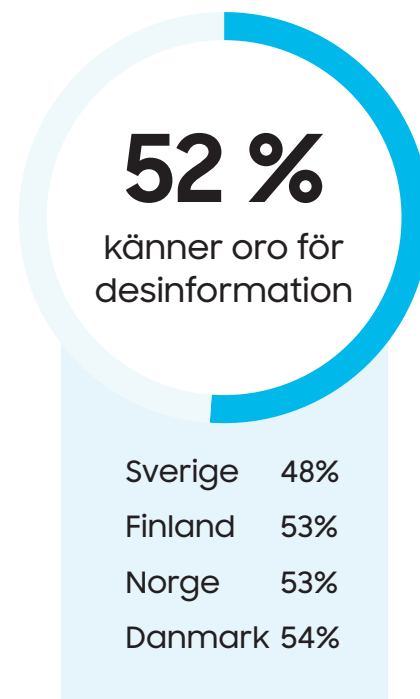
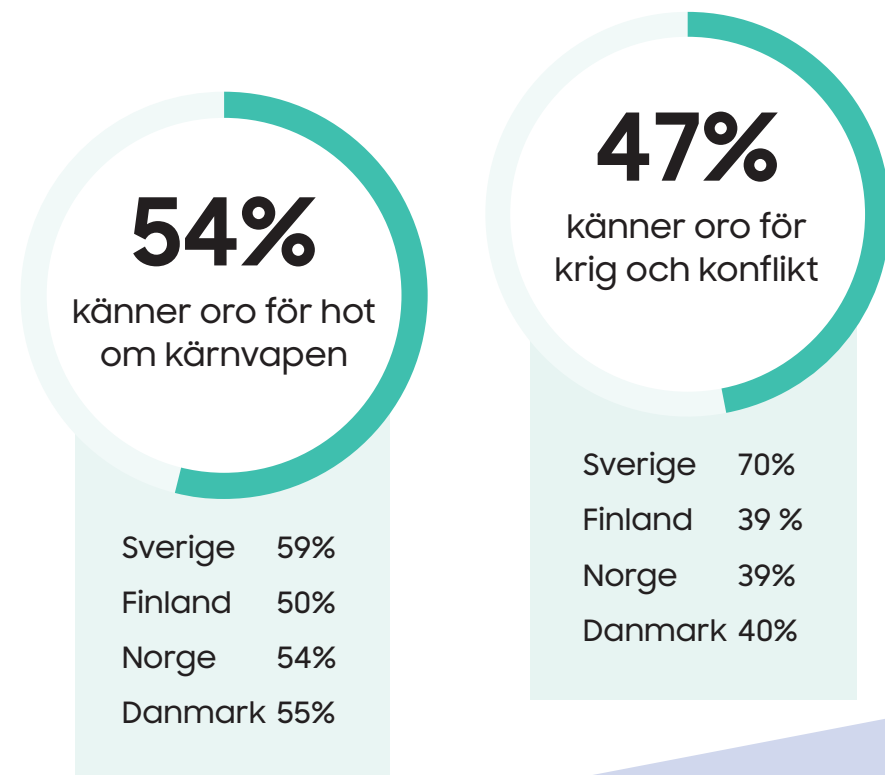

SAMSUNG

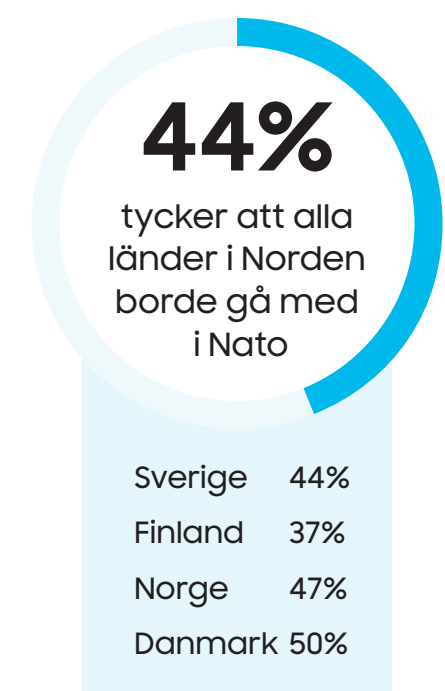
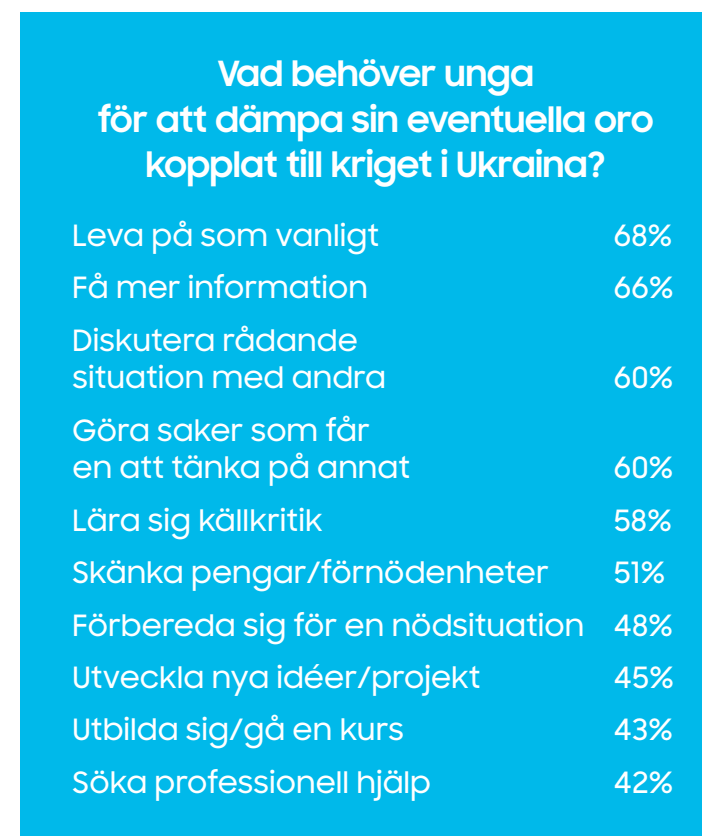
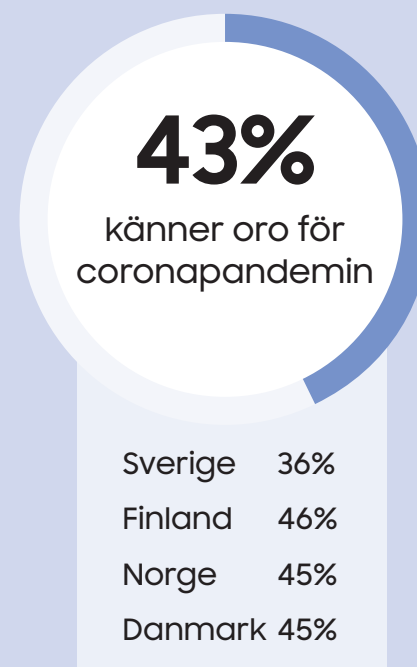
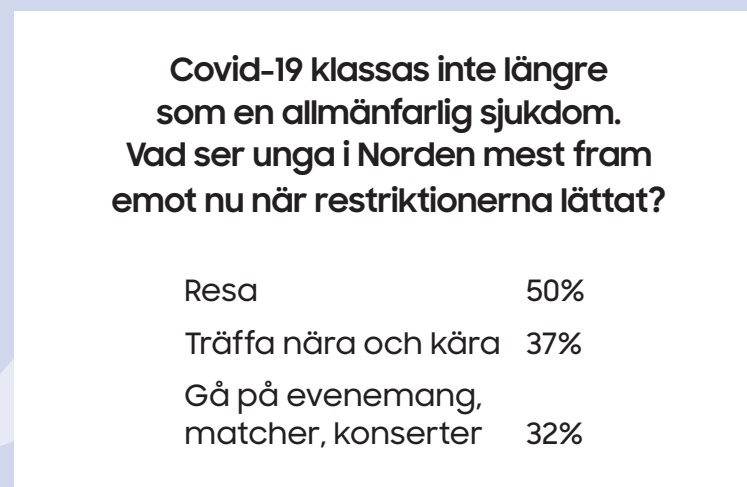
FRYSHUSET

Unga om krig & pandemi

När första versionen av den här rapporten skulle publiceras bröt ett krig ut i Europa. Samtidigt är vi på väg ut ur en global pandemi som präglat vår tillvaro de senaste två åren. För att ge unga en möjlighet att göra sina röster hörda kopplat till aktuella världshändelser presenteras här rykande färsk siffror från en kompletterande undersökning med 2000 nordiska unga i åldrarna 16-25 år som visar ungas oro och behov just nu.

PANDEMIN

Unga om krig & pandemi.....	2
Inledande ord från Samsung och Fryshuset	5
Om Solve for Tomorrow.....	6
Så här tycker unga i Norden.....	8
Sammanfattning.....	10
Intervju: Johanna Lindquist.....	12
Intervju: Lovisa Warg	16
Ungas oro	18
Intervju: Selene Cortes.....	22
Ungas motivation att förändra.....	24
Intervju: Johan Kuylenstierna.....	28
Vem bär ansvaret?	31
Intervju: Eliana Martinez	33
Ungas möjlighet att påverka.....	36
Intervju: Ossi Heinänen.....	40
Tech som möjliggörare	42
Intervju: Alexander Grimsen	44
Om undersökningen.....	46
Om Fryshuset	47
Om Samsung Electronics Nordic.....	47

Inledande ord från Samsung och Fryshuset

Unga har en stark drivkraft att skapa positiv förändring i samhället. Oavsett om det handlar om pandemier, klimat och miljö eller psykisk ohälsa vill unga engagera sig för att forma framtiden. Samtidigt som viljan finns, är det inte alltid lika lätt att veta hur man går tillväga eller får sin röst hörd. Det här är grunden i Solve for Tomorrow och i samarbetet mellan Fryshuset och Samsung Electronics Nordic. Tillsammans vill vi höja ungas röster och ge dem verktyg för att utvecklas som individer och må bra i en framtid präglad av teknologi och digitalisering.

Det finns en uppenbar växande oro och frustration över samhällsutvecklingen bland unga idag och de tycker det är svårt att navigera i en värld som är i ständig och snabb förändring. Den här känslan ser inga landsgränser utan sträcker sig över hela Norden. För att vara en del av lösningen har vi sedan

Tillsammans vill vi höja ungas röster och ge dem verktyg för att utvecklas som individer och må bra i en framtid driven av teknologi.

2018 arbetat med att möjliggöra för unga att bli en starkare röst i samhällsdebatten. Genom att ge unga verktyg och kunskap samt en nordisk plattform för möten och lärande möjliggör vi för unga att omvandla oro till agerande, att transformera problem till innovativa samhällsutvecklande idéer.

Med Solve for Tomorrow Report 2022 vill vi lyfta fram vilka frågor unga tycker är viktigast och mest engagerande i det nordiska samhället. Vi vill även ge unga möjlighet att berätta om de upplever att de kan påverka, vem som bär ansvaret och hur de ser på teknologins roll som förändringskraft. Genom spännande intervjuer med delt-

agare från Solve for Tomorrow 2021, experter inom klimat, psykisk ohälsa och teknologi hoppas vi kunna bidra med kunskap och inspiration, men framförallt ge tydliga insikter och intressanta perspektiv om ungas syn på samhällsutvecklingen och teknologins roll. Med denna rapport hoppas vi kunna bidra till att skapa en öppen och inkluderande dialog för och med unga i Norge, Sverige, Finland och Danmark.

Youth. Tech. Action.

Johan Oljeqvist, VD, Fryshuset

Elin Wallberg, Brand and Corporate Citizenship Manager, Samsung Electronics Nordic

Om Solve for Tomorrow

Samsung Solve for Tomorrow är ett utbildningsinitiativ som syftar till att ge framtida generationer möjlighet att uppnå sin fulla potential och bli changemakers som kan skapa positiv samhällsförändring.

Målet är att öka ungas intresse för STEM, innovation och hållbarhet i Norden liksom att minska distansen till tech och visa hur man kan ta en utmaning, utveckla idéer, designa prototyper och ta fram konkreta lösningar. Upplevelsen drivs i samarbete med Hyper Island – en världsledande skola inom digital innovation och design-thinking.

Alla unga mellan 16–26 år i Sverige, Danmark, Norge eller Finland har möjlighet att ansöka till Solve for Tomorrow helt gratis. Under resans gång får deltagarna möjlighet att delta i interaktiva workshops, learnings sessions och individuellt mentorskap om tech, innovation och hållbarhet. Deltagare i Solve for Tomorrow lämnar upplevelsen med ny spetskunskap, ett diplom och tillgång till Hyper Islands nätverk. Vinnaren får €5000 och andra-platztagaren €2500.

Mer info: <https://www.samsung.com/no/solvefortomorrow/>

Om Hyper Island

Hyper Island är ett svensk-globalt företag som utbildar människor och organisationer över hela världen; som yrkeshögskola med program inom digital kommunikation, innovation och ledarskap, och som strategisk partner till företag som vill utveckla sin organisation affärsmässigt och kulturellt. Hyper Island grundades i Karlskrona 1996. Sedan starten har yrkeshögskolan haft mer än 5000 studenter från mer än 40 länder. Idag finns Hyper Island i London, Manchester, Sao Paulo, Singapore, Stockholm, och Karlskrona.

SAMSUNG

HYPER ISLAND

Så här tycker unga i Norden

Ungas oro

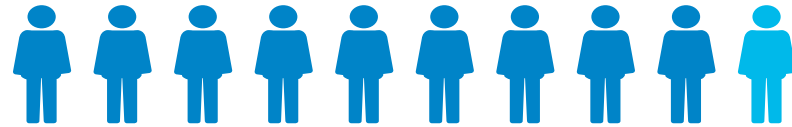
1. Psykisk ohälsa 62 %

2. Rasism 57 %

3. Hot & hat online 55 %

4. Klimat & miljöfrågor 53 %

5. Brottslighet 53 %

9 av 10 anser att teknologi och digital innovation kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar.

52%

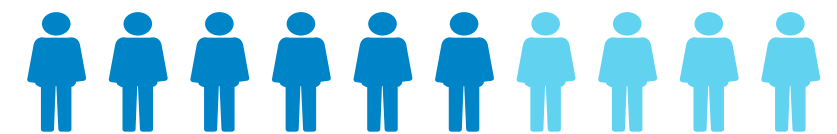
anser att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att använda tillgänglig teknologi.

45%

anser att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att engagera sig i ett politiskt parti.

63%

anser att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att rösta i val.

6 av 10 känner motivation att aktivt engagera sig och påverka samhället.

44%

anser att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att utveckla ny teknologi och tjänster.

Finländare
minst oroliga

Svenskar
mest oroliga

Undersökningen visar att tjejer generellt är mer oroliga jämfört med killar.

Sammanfattning

Psykisk ohälsa högst på ungas agenda

Undersökningen visar att många unga känner oro för att samhället inte prioriterar en rad olika frågor. Det som flest unga upplever oro för är frågor som rör psykisk ohälsa. 62 procent av Nordens unga anger att de känner oro för den här utvecklingen.

Oro för rasism, hot online och klimatet

Rasism kommer på andra plats över vad flest unga i Norden känner oro över att samhället inte prioriterar. Fler än hälften (57 procent) oroar sig över rasism i samhället. 55 procent av Nordens unga känner oro för hot och hat online. 53 procent uppger att de känner oro

9 av 10 ungdomar i Norden anser att teknologi och digital innovation kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar.

för att samhället inte prioriterar frågor om klimatförändringar och miljöförstörrelse.

Skillnader mellan länderna

Sverige sticker ut i undersökningen med flest unga som känner oro, 6 av 10. Finska ungdomar upplever i kontrast minst oro med 4 av 10 som uppger samma sak. I Norge och Danmark motsvarar denna siffra 5 av 10. Störst skillnad mellan de

nordiska länderna är rädslan för att samhället inte prioriterar frågor om brottslighet. Där uppger närmare 30 procent fler svenskar (68 procent) än finländare (41 procent) att de känner oro.

Unga känner stark motivation att förändra

Samtidigt som många unga upplever oro, visar undersökningen att unga känner motivation att

vara med och påverka samhället. Psykisk ohälsa är den fråga som engagerar flest. 62 procent uppger att de har motivation att förändra kopplat till detta. 61 procent anger att de känner motivation att aktivt engagera sig och påverka i frågor som handlar om jämställdhet och 59 procent i frågor om rasism.

Rösta i val: Bäst sätt att påverka

Majoriteten av unga i Norden (63 procent) anser att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att rösta i val. Dock anser endast 45 procent av Nordens unga anser att det går att påverka samhällsutvecklingen genom att engagera sig i ett politiskt parti.

Hög tro på tech

9 av 10 ungdomar i Norden anser att teknologi och digital innovation kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar. Dessutom visar undersökningen att fler unga anser att de har större möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att använda teknologi istället för att engagera sig politiskt. Varannan ung (52 procent) anger att de har möjlighet att påverka genom redan tillgänglig teknologi. Utöver det så anser 44 procent att de har möjlighet att påverka genom att utveckla ny teknologi och tjänster.

Fler tjejer än killar är oroliga

Undersökningen visar att tjejer ge-

nerellt är mer oroliga jämfört med killar. Störst skillnad mellan könen är rädslan för att samhället inte prioriterar frågor om psykisk ohälsa och jämställdhet. 73 procent av tjejerna oroar sig för psykisk ohälsa jämfört med 52 procent av killarna. 44 procent av killarna uppger att de känner oro att samhället inte prioriterar frågor som handlar om jämställdhet. Hos tjejerna uppger 60 procent att känner oro kopplat till jämställdhet.

JOHANNA LINDQUIST

DIRECTOR OF BUSINESS DEVELOPMENT PÅ HYPER ISLAND

Johanna arbetar på Hyper Island där hon bygger nya program och partnerskap. Här svarar hon på några frågor om utbildning och att skapa samhällsförändring.

Kan du beskriva Hyper Island?

Hyper Island är en organisation som skapar lärandeupplevelser för individer och organisationer som hjälper dem att forma framtiden. Det gör vi inom områdena design, tech och business.

Behöver vi tänka om hur vi utbildar unga i framtiden?

Vi måste definitivt ompröva hur vi ser på utbildning i framtiden. Och

med det sagt är gammal skolundervisning inte vad vi behöver idag. Vi behöver lära oss genom att göra, få verktyg som vi kan använda och påverka hur vi beter oss. Vi behöver också tänka på beteendedesign och hur man driver förändring. Det här är något unga människor behöver lära sig tidigt. Detta jobbar vi med på Hyper Island och i programmet Solve for Tomorrow. Deltagarna sitter inte bara och lyssnar utan istället får de verktyg, övar, misslyckas, reser sig upp igen, itererar, testar och prototyper. Alltid med problemet som de försöker lösa i fokus. Det är så vi måste lära oss i dagens samhälle som är i ständig och snabb rörelse.

"Genom att utbilda oss inom olika områden kan vi få de verktyg vi behöver för att driva faktisk förändring."

Vilka är styrkorna med Solve for Tomorrow?

Styrkan med Solve for Tomorrow är att kunna ge unga i åldrarna 16-25 år i Norden möjlighet att bli förändringsagenter genom upplevelsebaserat lärande. Genom Solve for Tomorrow skapar vi en trygg lärmiljö där vi stöttar varandra. Vi lär ut en massa olika konkreta verktyg men framförallt lär sig deltagarna om vikten av livslångt lärande och vi försöker få dem att förstå att när de är obekväma, när de känner att de inte vet vad de gör, att det är precis då som de lär sig som allra mest. Det är då de är i sin "stretch zone" och detta är något att omfamna inte frukta.

På vilka sätt kan utbildning vara ett verktyg för unga att hantera sina bekymmer?

Att oroa sig är något av det mest oproduktiva man kan ägna sig åt. I alla fall om man inte lyckas omvandla oron och använda den som en katalysator till handling. Genom att gå Solve for Tomorrow-programmet, eller någon annan utbildning med fokus på hållbarhet och hur man driver positiv förändring, kan förhoppningsvis oron användas som bränsle till att ta framtiden i våra egna händer.

Det är viktigt att förstå att vi inte är offer för det som händer oss utan att vi kan göra skillnad, vi kan förändra saker. Och genom att utbilda oss inom olika områden kan vi få de verktyg vi behöver för att driva faktisk förändring.

Hur viktigt är det att involvera unga människor i teknik och digital transformation?

Det är avgörande eftersom de är framtiden och de är också naturligt mer i samklang med tekniken eftersom de har levt med den hela sina liv. Tech kommer att bidra till att lösa stora samhällsutmaningar framöver, det finns det inga tvivel om. Vi kan redan se så många exempel på innovativa företag som startats av unga människor som har en vilja att förändra samhället och är värderingsdrivna.

Vad är det bästa med att arbeta med unga?

När du ser att självförtroendet växer, kreativiteten och ljuset som tänds när de kommer på något, det är wow-ögonblicken. Lägg sedan till alla unika och extraordinära saker som de unga deltagarna har visat oss under Solve for Tomorrow 2021, det är helt fantastiskt. Det är utanför boxen, det är annorlun-

da och det gör oss väldigt ödmjuka att se att så unga människor kan bidra så mycket.

"Det är viktigt att förstå att vi inte är offer för det som händer oss utan att vi kan göra skillnad, vi kan förändra saker."

Har du några råd till unga som känner att de vill skapa positiv påverkan i samhället?

Gör det bara! Ibland är det lätt att känna att vi inte kan göra någon skillnad men det kan vi. Och att bara en liten positiv inverkan är bättre än att inte göra något alls. Hitta var just du kan göra skillnad. Du kan göra vad du vill men du kan inte göra allt, så hitta ditt utrymme där du har dina superkrafter eller där du vill växa och bara satsa på det! Och vill du ha support – ansök till Solve for Tomorrow!

ORO

Oron för samhällsutvecklingen hos unga är stor. I den här rapporten ges nordiska unga möjlighet att göra sina röster hörda och berätta vilka frågor de känner oro över att samhället inte prioriterar.

MOTIVATION

Ett sätt att hantera sin oro är att agera på den, att omvandla oro till förändringskraft. Känner Nordens unga motivation till att vara med och bidra till samhällsförändring?

ANSVAR

Vems ansvar är det att skapa förändring och agera på olika samhällsutmaningar? Svaret är inte svart eller vitt, men nordens unga berättar om deras egna liksom andras ansvar.

TEKNOLOGI

Unga som växer upp idag känner inte till en värld utan teknologi. Teknologi är en naturlig del av deras vardag och ny teknologi utvecklas i rekordfart. Här berättar unga om sin syn på teknologins kraft att påverka samhället i en positiv riktning.

MÖJLIGHET

En faktor som påverkar ungas mående i hög grad är den upplevda möjlighet att kunna påverka samhället och sin egen situation. Rapporten ger en bild av på vilka olika sätt unga upplever att de har möjlighet att påverka samhället.

"När jag läste om Solve for Tomorrow på nätet så förstod jag direkt att jag faktiskt skulle kunna göra något för att hjälpa till."

LOVISA WARG

VINNARE SOLVE FOR TOMORROW NORDICS 2021

Berätta om den idé du vann med

Min idé är att skapa en app för personer med Autism, ADHD och/eller ADD. Appen ska vara en "safe space" där man kan vara sig själv, chatta med andra, dela med sig av tips och tankar på ett forum, samt använda en massa olika verktyg som kan underlätta i vardagen. Det kan t.ex. vara listfunktioner, larm- och klockfunktioner, färdiga "känslkort" som man kan visa för sin omgivning när det känns för jobbigt att prata osv. Tanken är att man som användare ska kunna nyttja appen så att den gynnar en själv på bästa sätt, för det är verkligen inte "one size fits all" med dessa diagnoser.

Hur kom du på din idé? Vad inspirerade dig?

I februari 2019 fick jag diagnosen

Autism nivå 1, den som förr kallades Aspergers syndrom. Jag har även vänner med olika neuropsykiatriska funktionsvariationer. Vi är väldigt många som inte får det stöd vi behöver. Efter att jag fick min diagnos officiellt på papper, så fick jag vänta i över två år för att få något stöd överhuvudtaget. Jag kommer förmodligen aldrig heller att få det stöd jag verkligen behöver, då de bekymmer min diagnos orsakar inte är tillräckligt märkbara. Jag har föreläst om min diagnos i skolan och på en temavecka om hälsa, vilket har medfört att jag samlat på mig kunskap om dessa diagnoser. När jag läste om Solve for Tomorrow på nätet så förstod jag direkt att jag faktiskt skulle kunna göra något för att hjälpa till och skapa positiv förändring för andra i

samma situation och anmälde mig direkt.

Vad tar du med dig från din upplevelse med SFT?

Jag tar med mig otroligt mycket. Det känns helt ofattbart att jag med hjälp av Samsung och Hyper Island kommer att få förvandla min idé till verklighet. Som om det inte vore nog har jag lärt känna en massa fantastiska människor som jag med största sannolikhet inte skulle ha mött annars. Jag har lärt mig en massa viktiga saker som jag definitivt kommer ha användning för senare i livet. Jag har även lärt mig om disciplin och prioritering av arbete och studier, för jag ska inte sticka under stol, det var mycket arbete men det var verkligen värt det.

Vilken samhällsfråga känner du mest oro att samhället inte prioriterar?

Det finns många utmaningar i samhället som enligt mig är djupt oroväckande, men jag måste nog säga fake news och desinformation.

Varför känner du oro kopplat till just det?

För att vi ska kunna leva i ett stabilt demokratiskt samhälle så är det viktigt att vi med lätthet kan skilja på vad som är fakta, åsikt och fiktion. Med dagens digitala hjälpmedel är det väldigt lätt att manipulera information som man kan sprida till stora skaror. Ifall vi vill försöka jobba med och åtgärda frågor som rör klimat, brottslighet, jämställdhet, ekonomiska klyftor, arbetslöshet, fysisk ohälsa, skola och utbildning, hot och hat online, integration

och rasism med mera., måste det vila på kunskap och tillit. Detta blir nästintill omöjligt om fake news och desinformation blir förhärskande i samhället.

Du har helt rätt Lovisa! Vad tänker du att samhället eller olika aktörer i samhället borde göra för att förbättra detta?

Det är många gånger jag sett saker spridas på bl.a. sociala medier som helt enkelt är fel. Många slarvar kanske med källgranskningen innan informationen sprids vidare, men det kan också vara så att vissa sprider desinformation med avsikt. Detta kan i många fall leda till att samma felaktiga innehåll ses och hörs av många människor på en global nivå. Jag anser att det är ytterst viktigt att informera om vikten av källgranskning och hur man gör den på bästa sätt. Detta skulle i alla fall minska risken att oavsiktligt sprida fake news och desinformation.

Undersökningen visar att 7 av 10 unga i Norden känner oro för att samhället inte prioriterar frågor som handlar om psykisk ohälsa, vad tänker du om det?

Det är oroväckande. I och med att så många känner samma oro, så bör det visa på att det är ett stort problem i dagens samhälle. En naturlig slutsats är att samhället måste möta denna oro med att allokera nödvändiga resurser. Enligt min mening finns det förbättringsutrymme på denna punkt.

Har du något tips till andra unga som vill omvandla ett problem eller oro till en idé?

Det absolut viktigaste är att man väljer något som man brinner för.

Sen är det bra att ta reda på så mycket som möjligt om det ämnet man har valt. Man bör samla på sig kunskap, men även andra personers erfarenheter. Jag rekommenderar även att man ska anmäla sig till något bra projekt som t.ex. Solve For Tomorrow. Man får exempelvis lära känna andra unga människor som också vill omvandla ett problem eller en oro till en lösbar idé. Man kan stötta varandra och komma med förslag. Genom Solve

"Det känns helt ofattbart att jag med hjälp av Samsung och Hyper Island kommer att få förvandla min idé till verklighet."

for Tomorrow kommer man även i kontakt med människor som arbetar inom de här branscherna och som man verkligen kan ha användning för när man arbetar med sin idé. Jag nämnde förut att det är viktigt att man väljer något som man brinner för. Anledningen är att det kommer att krävas hårt arbete och ett stort engagemang av dig under en längre tid. Enligt min åsikt känns det mycket lättare om du har valt något som ligger nära ditt hjärta.

Nordiska ungdomar oroar sig för den psykiska ohälsan i samhället och upplever att frågan inte prioriteras.

Ungas oro

Unga i Norden känner en stor oro för framtiden. För att minska ungas oro måste vi ge dem verktyg för att kunna stå starka och driva förändring i en snabbt föränderlig värld.

Nordiska ungdomar oroar sig för den psykiska ohälsan i samhället och upplever att frågan inte prioriteras.

Nordens unga tycker att psykisk ohälsa är den viktigaste frågan

62 procent anger att de känner oro för att samhället inte prioriterar frågor som handlar om psykisk ohälsa. Det innebär att frågan toppar listan över vad flest unga känner oro för i samtliga nordiska länder.

Fler än hälften oroar sig över rasism i samhället.

Bland svenska ungdomar sticker statistiken ut. 70 procent av svenskarna uppger att de känner oro för att samhället inte prioriterar frågor kring psykisk ohälsa. Motsvarande siffra i Danmark är 64 procent, medan den i Norge och Finland är 60 procent respektive 55 procent.

Rasism oroar näst flest unga i Norden
Rasism kommer på andra plats över vad flest unga i Norden känner oro att samhället inte prioriterar.

Fler än hälften, 57 procent oroar sig över rasism i samhället. Även inom denna fråga är det flest svenskar och minst antal finländare som anger att de känner oro. 63 procent av svenskarna anger att de känner oro att samhället inte prioriterar frågor som handlar om rasism. I Finland är det 45 procent. I Danmark är det 60 procent och i Norge 58 procent som anger att de känner oro kopplat till rasism

Otryggheten online oroar unga

55 procent av Nordens unga känner oro att samhället inte prioriterar frågor som handlar om hot och hat online. Oron för hot och hat online anses relativt lika av de nordiska länderna men återigen sticker Finland ut som det land där minst antal unga anger att de känner oro. 49 procent av finländarna anger detta och 58 procent i både Danmark och Sverige samt 55 procent i Norge.

Undersökningen visar att det främst är tjejer som känner oro kopplat till hot och hat online. 64 procent av tjejerna och 47 procent av killarna uppger oro för detta.

Fjärdeplats: Klimat och miljö

Ungas oro för klimatet kommer först på fjärde plats när man listar de frågor som flest unga känner

oro kopplat till. 53,4 procent anger att de känner oro för klimätförändringar och miljöförstöringar. Återigen är det flest svenskar som känner oro, 58 procent. I Norge 53 procent, i Finland 52 procent och i Danmark anger endast 43 procent att de känner oro för samhället inte prioriterar klimatfrågor.

Finska unga minst oroliga - Flest oroliga i Sverige

Undersökningen visar att det finns en tydlig skillnad mellan ungdomar i de olika länderna när det kommer till deras oro. Finska ungdomar är minst oroliga medan svenskar är mest oroliga. 6 av 10 unga svenskar känner oro för olika samhällsproblem jämfört med 4 av 10 unga finländare. I Norge och Danmark motsvarar denna siffra cirka hälften av ungdomarna.

UNGAS ORO I SIFFROR

1. Psykisk ohälsa 62%

2. Rasism 57%

3. Hot & hat online 55%

4. Klimat & miljöfrågor 53%

5. Brottslighet 53%

UNGAS ORO

Tjejer		Killar	
Psykisk ohälsa	73%	Psykisk ohälsa	52%
Rasism	65%	Skola & utbildning	49%
Hot och hat online	64%	Arbetslöshet	49%
Jämställdhet	60%	Brottslighet	49%
Klimat & miljöfrågor	59%	Rasism	48%

Oron för brottslighet sticker ut i Sverige

Den största skillnaden länderna emellan är rädslan för att samhället inte prioriterar brottsligheten. Närmare 30 procent fler svenskar uppger att de är oroliga för brottslighet jämfört med finländare. Hela 68 procent av svenskarna uppger att de känner oro för brottsligheten medan endast 41 procent av finländarna uppger samma sak. I Danmark och Norge anger 51 procent det. Även inom den här frågan är oron större bland tjejer (58 procent) jämfört med killarna (49 procent).

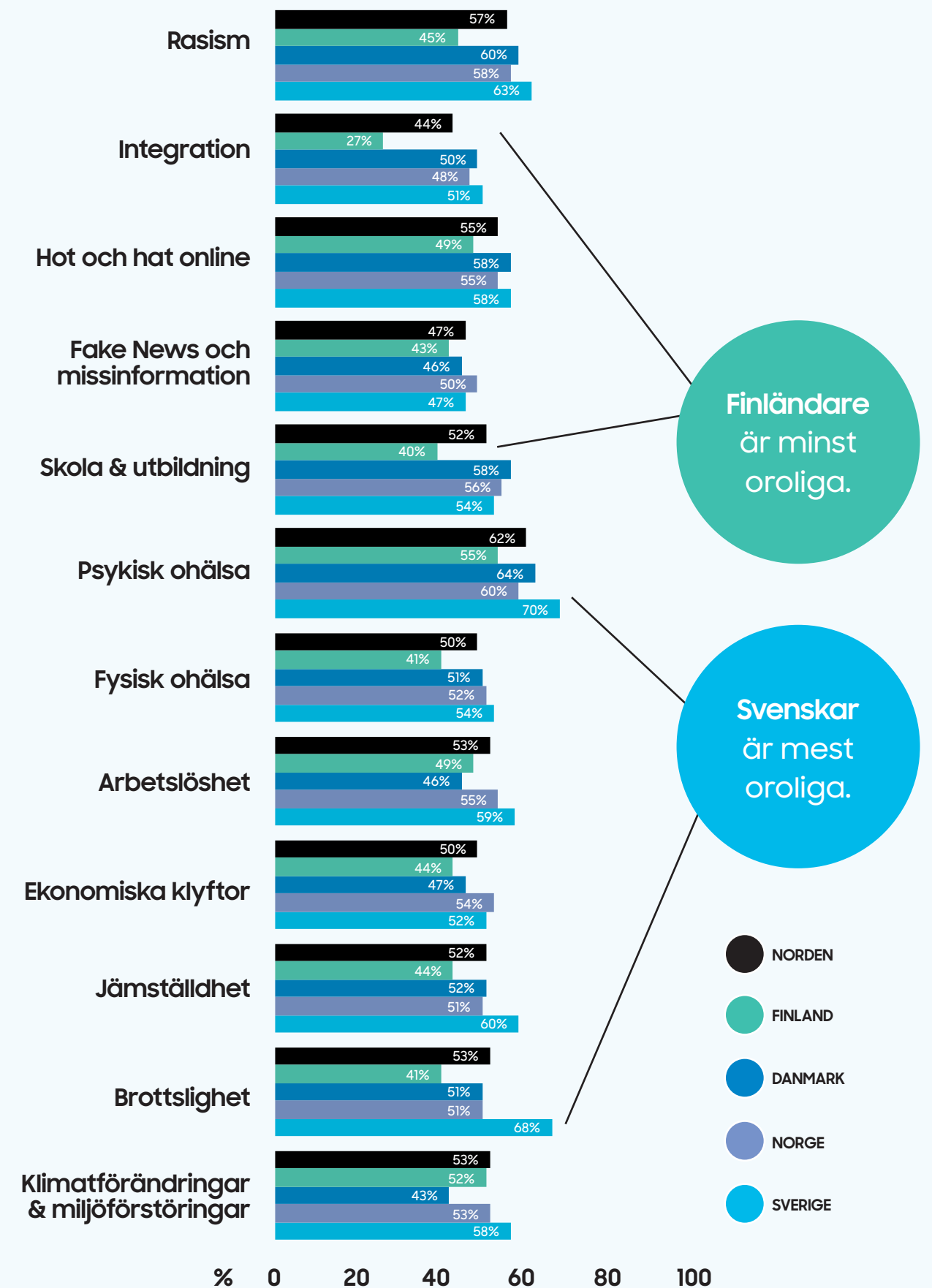
Fler tjejer än killar känner oro

Undersökningen visar att tjejer generellt är mer oroliga jämfört med killar. Störst skillnad mellan könen är rädslan för att samhället inte prioriterar frågor om psykisk ohälsa och jämställdhet. 60 procent av tjejerna uppger att de känner oro kopplat till jämställdhet. Bland killarna är det 44 procent som anger samma sak. Att samhället inte prioriterar frågor om jämställdhet är den fråga som oroar killar minst.

Vid en jämförelse mellan killar och tjejer så toppar psykisk ohälsa listan över vad flest både killar och tjejer känner oro kopplat till. 73 procent av tjejerna uppger att de känner oro kopplat till psykisk ohälsa. Bland killarna är det 52 procent som anger samma sak.

HUR VÄL HÅLLER DU MED OM FÖLJANDE PÅSTÄENDEN?

Jag känner en oro för att samhället inte prioriterar frågor som handlar om ...

"Vi har länge sett att unga upplever att vuxen-
världen duckar för att prata om frågor som
rör psykisk ohälsa."

SELENE CORTES

ANSVARIG FÖR UNGAS PSYKISKA HÄLSA PÅ MIND

Vill man veta vad unga tycker, tänker och behöver kopplat till psykisk hälsa är det Selene man frågar. Hon har många års erfarenhet av att jobba med fokus på unga och psykisk hälsa. Nu tar vi reda på vad hon tänker kring resultatet i undersökningen.

Du jobbar på Mind, vad är det för organisation?

Mind arbetar med psykisk hälsa genom kunskapsspridning, opinionsbildning och medmänskligt stöd. Vi driver ett brett arbete kring förebyggande och främjande

arbete för att sprida kunskap om psykisk hälsa och öka psykiskt välbefinnande. Självmoderslinjen är vår största stödlinje när det kommer till reaktiv stödverksamhet med över 80 000 mottagna stödsamtal förra året. (2021)

Psykisk ohälsa bland unga har varit en het fråga en ganska lång tid nu. Hur har du sett att frågan har förändrats över tid?

Dels har öppenheten kring psykisk ohälsa ökat markant, framför allt hos unga. Det är en stor skillnad jämfört med äldre generationer. För inte alls länge sedan var det mesta som rörde psykisk ohälsa något som innebar mycket skam och som skulle hållas inom familjen så länge det var möjligt. Vidare bör-

jar intresset för psykisk hälsa och ohälsa verkligen öka på fler håll i samhället och vi ser en avsevärd ökad medierapportering kring temat. Slutligen är det ingen nyhet att ungas självskattade psykiska ohälsa ökat snabbt under de sista åren och tyvärr kommer vi nog att se en hel del svallvågor efter pandemin och nu även situationen i Ukraina. De generationer som är unga nu är de första på många år som lever i en era där både framtid och samtid är hotad. Självklart påverkar det hur de mår och deras tankar och känslor inför framtiden.

Psykisk ohälsa toppar samtliga nordiska länders lista över det flest unga känner oro att samhället inte prioriterar. 62% uppger detta. Vad tänker du kring det?

Att vi har yngre generationer som är bra mycket klokare än de äldre på många sätt. Det är en rimlig och välbefogad oro. Psykisk ohälsa är en av vår tids största samhällsutmaningar. Depression spås av WHO vara den sjukdom som står för störst sjukdomsburda globalt 2030. Men jag tänker också att det finns en hel del hoppfullhet i det här. De generationer som nu växer upp har psykisk ohälsa högt uppe på agendan. Det bådär gott inför framtiden. Det hjälper förstås föga de som känner oro nu, men förhoppningsvis utgör dessa siffror påtryckningar så att vuxenvärlden i olika konstellationer faktiskt börjar både prioritera och agera på frågor som rör psykisk hälsa och ohälsa.

Vems ansvar anser du att det är att lösa samhällets utmaningar kopplat till psykisk ohälsa?

Det ganska tråkiga svaret är att det är allas ansvar. Staten har ett ansvar att exempelvis se till att det finns god och tillgänglig vård

till dem som behöver den och att kunskap om psykisk hälsa finns tillgängligt och prioriteras. Vuxna har ansvar över att skapa sammanhang där det är möjligt att prata om känslor och mående, både för att skapa trygga rum där individer kan få vara och bli sedda för dem de är. Vuxna har även ett gemensamt ansvar att se, fånga upp och möta alla barn som de misstänker inte mår bra. Vuxna har ansvar över att skaffa sig kunskap om psykisk hälsa. Vi har länge sett att unga upplever att vuxenvärlden duckar för att prata om frågor som rör psykisk ohälsa. Det gör att de i stor utsträckning blir ensamma med tuffa känslor och tankar. Den beröringsskräcken behöver vuxna komma över. Kunskap är vägen dit. Men även unga har ett ansvar. Deras ansvar är att ta till sig kunskap om psykisk hälsa och framför allt försöka applicera den på sig själv. Personer som lär sig att sätta ord på hur de tänker och känner blir också bättre på att möta andra. De får mer empati. Psykisk ohälsa har länge varit något ingen vill kännas vid, men det är viktigt att vi försöker förstå oss själva. Gör vi det är vi bättre rustade att ta oss an livet när det är tufft.

Fler tjejer än killar känner oro att samhället inte prioriterar psykisk ohälsa. Vad tänker du kring det?

Att jag inte blir förvånad. Tjejers självrapporterade psykiska ohälsa har länge varit sämre än killars. Det som är intressant här är att killar samtidigt är överrepresenterade i självmordsstatistiken. Tjejer pratar generellt oftare med varandra om känslor och mående än killar. Dessa samtal minskar ångest och gör att vi blir bättre och bättre på att hitta

ord på det vi känner och upplever. Och den här typen av samtal är i allra högsta grad en övningsfråga.

Har du något tips till unga som känner oro att samhället inte prioriterar psykisk ohälsa?

Allt aldrig sluta kräva aktion från vuxenvärlden, att ta till sig all kunskap de kan kring psykisk ohälsa generellt och att försöka lära känna sig själv så bra de kan och lära sig sätta ord på det de känner. Kunskap är alltid makt, och mer kunskap ger högre begriplighet och högre känsla av kontroll, vilket är viktigt för alla människor. Slutligen att gräva där de står. Att prata

"Det är viktigt att vi försöker förstå oss själva. Gör vi det är vi bättre rustade att ta oss an livet när det är tufft."

om det, så mycket de kan, de som vågar och har styrkan. I alla möjliga sammanhang. Det kommer vara väldigt värdefullt för deras medsysstrar och bröder som ännu inte kan, orkar eller vågar höja rösten. Men ju fler som pratar om det, och desto mer de pratar, desto mer aktuell kommer frågan att bli, samtidigt som det bidrar till att skapa sammanhang där skam och stigma kopplat till psykisk ohälsa reduceras.

Behöver du hjälp?

Ring Mind på 90101
eller besök mind.se

Ungas motivation att förändra

Engagemanget bland Nordens unga är stort. Samtidigt som många känner oro, känner sig många motiverade att faktiskt göra något åt utmaningarna och bidra till samhällsutvecklingen.

Generellt är finländarna mest motiverade att aktivt engagera sig. 7 av 10 finska ungdomar anger att de känner motivation att engagera sig. I de övriga nordiska länderna är det runt 6 av 10. Det land med minst andel unga som angett att de känner motivation att engagera sig är Danmark. Men skillnaderna mellan länderna är inte särskilt stora.

Psykisk ohälsa engagerar unga

Psykisk ohälsa är den samhällsfråga som flest unga känner oro för enligt undersökningen, samtidigt

är det den fråga som flest unga i Norden känner motivation att aktivt engagera sig i. Hela 62 procent av unga mellan 16–25 år i Norden känner sig motiverade att engagera sig i frågan. I Sverige anger hela 68 procent att de känner motivation att aktivt engagera sig och påverka inom psykisk ohälsa medan motsvarande siffra bland finska ungdomar är 64 procent. Hos norska ungdomar är den siffran 60 procent och bland de danska 57 procent.

Motivationen att aktivera sig i frågor som handlar om psykisk ohälsa toppar listan i alla länder förutom i Finland där flest anger att de känner motivation att aktivera sig i jämställdhetsfrågor, tätt följt av skola och utbildning och först på tredje plats kommer psykisk ohälsa.

6 av 10 unga känner motivation kopplat till psykisk ohälsa

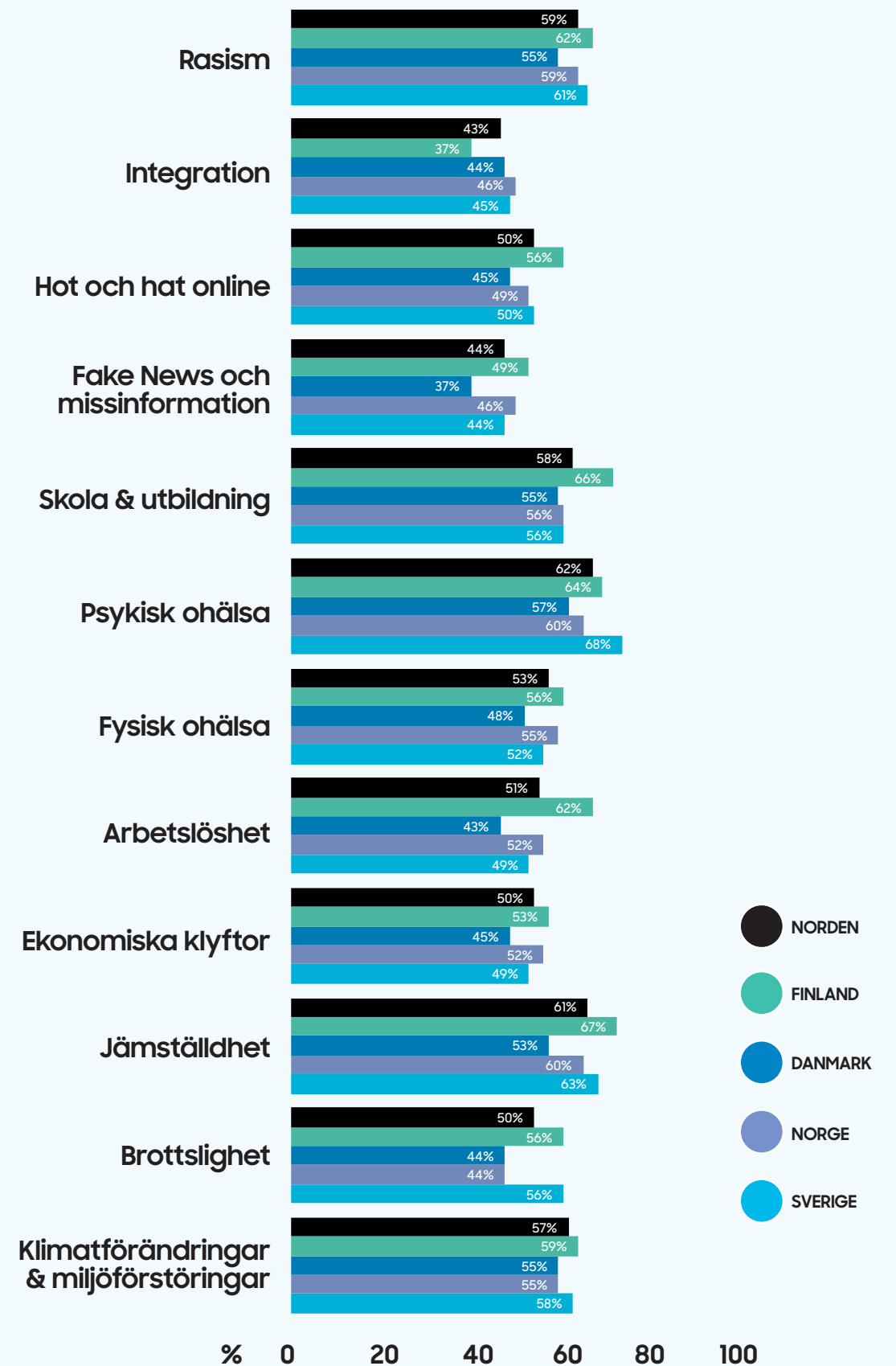
67 procent av de finska ungdomarna anger att de aktivt vill engagera sig i frågor som handlar om jämställdhet. I Sverige anger 63 procent samma sak och i Norge 60 procent. I Danmark anger 53 procent att de känner sig motiverade att engagera sig i jämställdhetsfrågor, hela 14 procentenheter mindre än bland finländarna.

Klimatkrisen motiverar

53 procent av Nordens unga uppger att de känner oro att samhället inte prioriterar frågor som handlar

HUR VÄL HÅLLER DU MED OM FÖLJANDE PÅSTÄNDEN?

Jag känner motivation att aktivt engagera mig och på så sätt vara med och påverka frågor som handlar om ...

Fler unga känner motivation än oro kopplat till klimatet. 57% känner motivation att engagera sig i klimatfrågor.

MOTIVATION ATT ENGAGERA SIG

Tjejer		Killar	
Psykisk ohälsa	72%	Skola & utbildning	55%
Jämställdhet	70%	Psykisk ohälsa	54%
Rasism	67%	Arbetslöshet	52%
Klimat	62%	Fysisk ohälsa	52%
Skola/Utbildning	62%	Klimat & miljöfrågor	51%
Hot & hat online	55%		

Motivation i siffror

1. Psykisk ohälsa **62%**
2. Jämställdhet **61%**
3. Rasism **59%**
4. Skola & utbildning **58%**
5. Klimat & miljöfrågor **57%**

om klimatförändringar och miljöförstöring. Men det är fler unga (57 procent) som uppger att de känner motivation att engagera sig i frågor som handlar om klimatet. Flest motiverade hittar vi i Finland där 59 procent anger att de känner motivation att engagera sig. Tätt följt av Sverige med 58 procent. I både Norge och Danmark anger 55 procent att de känner motivation att förändra.

Motivation att lösa brottslighet
50 procent av Nordens unga känner motivation att engagera sig mot brottslighet. Dock anser endast

41 procent av de finska ungdomarna (lägst siffra i hela Norden) som känner oro att samhället inte prioriterar frågor som handlar om brottslighet men att hela 56 procent känner motivation att vara med och förändra kopplat till frågan. Samma siffra som hos de svenska ungdomarna där andelen unga som känner oro för brottslighet var betydligt högre än bland de finska ungdomarna (68 procent). I Danmark och Norge uppger 44 procent att de känner motivation att aktivt engagera sig och påverka frågor som handlar om brottslighet.

Motivation att motverka rasism
Ungas motivation för att engagera sig i frågor som handlar om rasism visar liknande siffror som frågan om brottslighet. Endast 45 procent av de finska ungdomarna anger att de känner oro kopplat till rasism (lägst siffra i hela Norden) men hela 62 procent anger att de känner motivation att engagera sig inom frågan. 61 procent av svenskarerna känner motivation kopplat till rasism, 59 procent i Norge och 55 procent i Danmark. Totalt anger 59 procent av nordens unga att de känner motivation att engagera sig mot rasism.

Tjejer mer motiverade än killar
Generellt är tjejer mer motiverade att engagera sig än killar. Psykisk ohälsa är det ämne där flest tjejer anger att de känner motivation att aktivera sig för att förändra. 72 procent av tjejerna anger detta. Bland killarna hamnar psykisk ohälsa på andra plats med 54 procent. Flest killar anger att de är motiverade att engagera sig för att förbättra skola och utbildning. 55 procent av killarna uppger detta. Motsvarande siffra bland tjejerna är 62 procent.

"Unga ska till hundra procent känna att de kan bidra och att det finns många olika sätt att bidra på."

JOHAN KUYLENSTIERNA EN AV SVERIGES FRÄMSTA KLIMATEXPERTER

Johan är ordförande i Klimatpolitiska rådet och han är även gästprofessor och rektorsråd för hållbar utveckling vid Stockholms universitet. Hans unika förmåga att göra det komplicerade förståeligt och ge oss en positiv syn på omställningen vi står inför gör honom till en omåttligt populär föreläsare och expert i TV4. Här svarar han på några frågor om unga och klimatet.

Vad du brinner för?

Jag brinner för att öka människors förståelse och intresse för att den

omställning som vi står inför till mångt och mycket handlar om en positiv samhällsutveckling. Slutresultatet handlar inte bara om att vi minskar klimatpåverkan utan att vi samtidigt bygger robusta, resilienta och i grunden bättre samhällen. Jag brinner för att vända den ofta dystopiska och pessimistiska synen på framtiden till en vilja att engagera och agera och att genom det skapa en starkare framtidstro. Alla byggstenarna till lösningar finns idag. Det är upp till oss själva att driva utvecklingen framåt och gör vi det finns det egentligen hur mycket potential som helst.

Du har arbetat med klimatfrågor länge. Hur upplever du ungas engagemang i frågan idag jämfört med när du började?

Jag vet att ett starkt miljöengage-

mang egentligen har funnits under ganska lång tid och att man ska vara lite försiktig med att utgå från att dagens generation är mycket mer engagerad än tidigare generationer. Däremot så är det just klimatfrågan som engagerar många unga idag. Klimatfrågan är dessutom en miljöfråga som är starkt kopplad till samhällsomställning. Det gör möjligen att det engagemang som man ser hos unga idag delvis skiljer sig jämfört med tidigare eftersom det tenderar att bli mer systemkritiskt. En annan stor skillnad jämfört med tidigare är den psykiska ohälsan som unga upplever kopplat till klimatet. Det blir en ytterligare dimension.

Du är inne på ungas klimatångest och undersökningen visar att hela 53 procent känner oro att samhället inte prioriterar klimatet och miljön. Vad tänker du kring den siffran?

Jag är inte alls förvånad. Jag kan verkligen förstå det. Det finns definitivt legitimitet i att tycka att politik, näringsliv och andra aktörer med makt har agerat för långsamt, för det här är frågor som vi har känt till ganska länge från vetenskapligt perspektiv. Samtidigt är det väldigt komplext med genomgripande samhällsomställning. Drivs förändringar för snabbt är risken för motkrafter större och då riskerar vi hamna i en situation där det som behöver göras går ännu långsammare. Det är viktigt att vara både taktisk och pragmatisk. Men när man är ung och engagerad så ser man frågorna väldigt mycket som "här och nu". Och den unga drivkraften är viktig för att skapa ett tryck för förändringar.

Vems ansvar är det då att lösa klimat- och miljöutmaningarna?

Jag får ofta frågan om var ansvaret ligger och svaret är att ansvaret

vilar på oss alla men på olika sätt och med olika tyngd och ansvar. Det handlar om ett samspel. Vi är alla, från enskilda individer upp till stora företag och stater, en del av det system vi kallar samhället.

9 av 10 unga ser teknologi och innovation som en lösning till allvarliga samhällsproblem. Hur ser du på teknologins roll?

Teknologi kommer att vara oerhört viktigt men teknologi i sig själv är inte alltid ett svar. Teknologi blir det vi människor använder den till och hur vi utvecklar den. Däremot är jag just i detta sammanhang optimistisk. Vad gäller klimatkrisen så kan problematiken med utsläppen av växthusgaser lösas relativt snabbt med hjälp av nya teknologier. Det som snarare är utmanande framöver är behovet av investeringar och även vad även den typen av nya teknologier kräver i form av naturresurser. Det kan leda till andra typer av miljöproblem. Därför måste man ha det breda systemtänkandet när man tittar på vilken roll teknologier kan ha för att lösa utmaningarna och hur man ska hantera de nya problem som uppstår. Lösningarna ligger ofta i att kombinera nya teknologier med ökad resurseffektivitet och beteendeförändringar.

Hur kan vi hjälpa unga att öka sin tro på att de själva kan vara med och driva positiv förändring?

Genom att uppmuntra, visa att det går och att deras engagemang gör skillnad. Det handlar om att visa upp goda exempel och förebilder för unga men framförallt att möta upp och bejaka deras engagemang. Som vuxen ska man kanske inte i första hand bemöta ungas rädsla och dystopiska tankar med samma retorik. Vi har istället ett ansvar att se och ta våra ungas oro på allvar men det är också vårt

ansvar att vända oron till en positiv förändringskraft. Unga ska till hundra procent känna att de kan bidra och att det finns många olika sätt att bidra på.

"Det är upp till oss själva att driva utvecklingen framåt och gör vi det finns det egentligen hur mycket potential som helst."

Har du något tips till den där unga personen som vill engagera sig men inte riktigt vet hur?

Om man vill engagera sig så ska man göra det som man själv tycker är roligt. Känner du att du vill demonstrera, gör det! Känner du att du vill läsa på universitet, gör det! Känn inte att du ska engagera dig i klimatfrågan på ett sätt som inte samtidigt innebär att du tycker att det du gör känns rätt och riktigt för dig. Låt din passion vägleda dig!

Har du något mer du vill säga innan vi säger tack och hej?

Unga idag kommer ut till ett samhälle och näringsliv där nästan alla är helt på banan när det kommer till att klimat- och miljöfrågor behöver lösas. Det räcker med att gå tillbaka tio år i tiden så fanns det t.ex. nästan inte en enda VD som ens pratade om klimatfrågan. Det har blivit en stor förändring i hela samhället. Unga möter ett samhälle där det verkligen finns en kraft och vilja att förändra och de är en viktig del av detta. Det är en spännande arbetsmarknad att komma ut till, så ta för er och bli framtidens ledare!

Unga anser främst att det är politikernas ansvar att lösa klimatutmaningar.

Vem bär ansvaret?

Unga i Norden anser främst att det är politikernas, myndigheters och medias ansvar att lösa många av de utmaningar som samhället står inför idag. Det är inte en enskild aktörs ansvar utan det krävs ett samspel.

Unga anser främst att det är politikernas, myndigheters och medias ansvar att lösa de största utmaningarna som samhället står inför idag. Unga tycker att politiker har störst ansvar att lösa utmaningar såsom klimatförändringar och miljöförstörrelse, jämställdhet, ekonomiska klyftor, arbetslöshet, skola & utbildning samt integration. Myndigheternas ansvar är enligt nordens unga att lösa utmaningar inom brottslighet, fysisk ohälsa och psykisk ohälsa. Media har främst ansvaret att lösa utmaningar kopplat till fake news och desinformation, hot och hat online och rasism.

Klimatkrisen & politikernas ansvar

59 procent av Nordens unga anser att det är politikernas ansvar att lösa samhällsutmaningar inom klimatförändringar och miljöförstörrelse. Hela 66 procent av de finska ungdomar anser att det är politikernas ansvar medan motsvarande siffra i Sverige är 57 procent och 50 procent i både Norge och Danmark. Samtidigt menar 44 procent att det är myndigheternas ansvar att lösa samhällsutmaningar kopplat till klimatet. 40 procent uppger att det är företagans ansvar, 36 procent att det är medias ansvar och 33 procent anser att de själva har ansvar.

Unga tar ansvar för rasism

Störst eget ansvar känner unga för att lösa utmaningar kopplade till rasism (34 procent). I Danmark är siffran något lägre (27 procent) medan något högre i Finland (38 procent), Sverige (37 procent) och

Störst eget ansvar känner unga för frågor om rasism.

Norge (33 procent). Samtidigt visar undersökningen att hela 50 procent av nordiska ungdomar tycker att det är medias ansvar att lösa utmaningar kopplade till rasism. 48 procent anser att det är politikernas och 46 procent att det är myndigheternas ansvar.

Myndigheter ansvariga för psykiska ohälsan

41 procent av unga i Norden anser att det främst är myndigheternas ansvar att lösa utmaningar kopplade till psykisk ohälsa. 36 procent anser att det är media som ansvarig, 33 procent politikernas och 23 procent företagans. Samtidigt uppger 28 procent att de själva har ett ansvar att lösa utmaningar kopplat

Fler killar än tjejer anger att de känner eget ansvar i samhällsutmaningar.

till psykisk ohälsa. Flest svenska och norska ungdomar känner det ansvaret, 34 procent respektive 30 procent. I Danmark och Finland är den siffran betydligt lägre på 25 procent respektive 22 procent.

Fler tjejer än killar känner eget ansvar
Fler tjejer än killar känner eget ansvar för att lösa olika samhällsutmaningar.

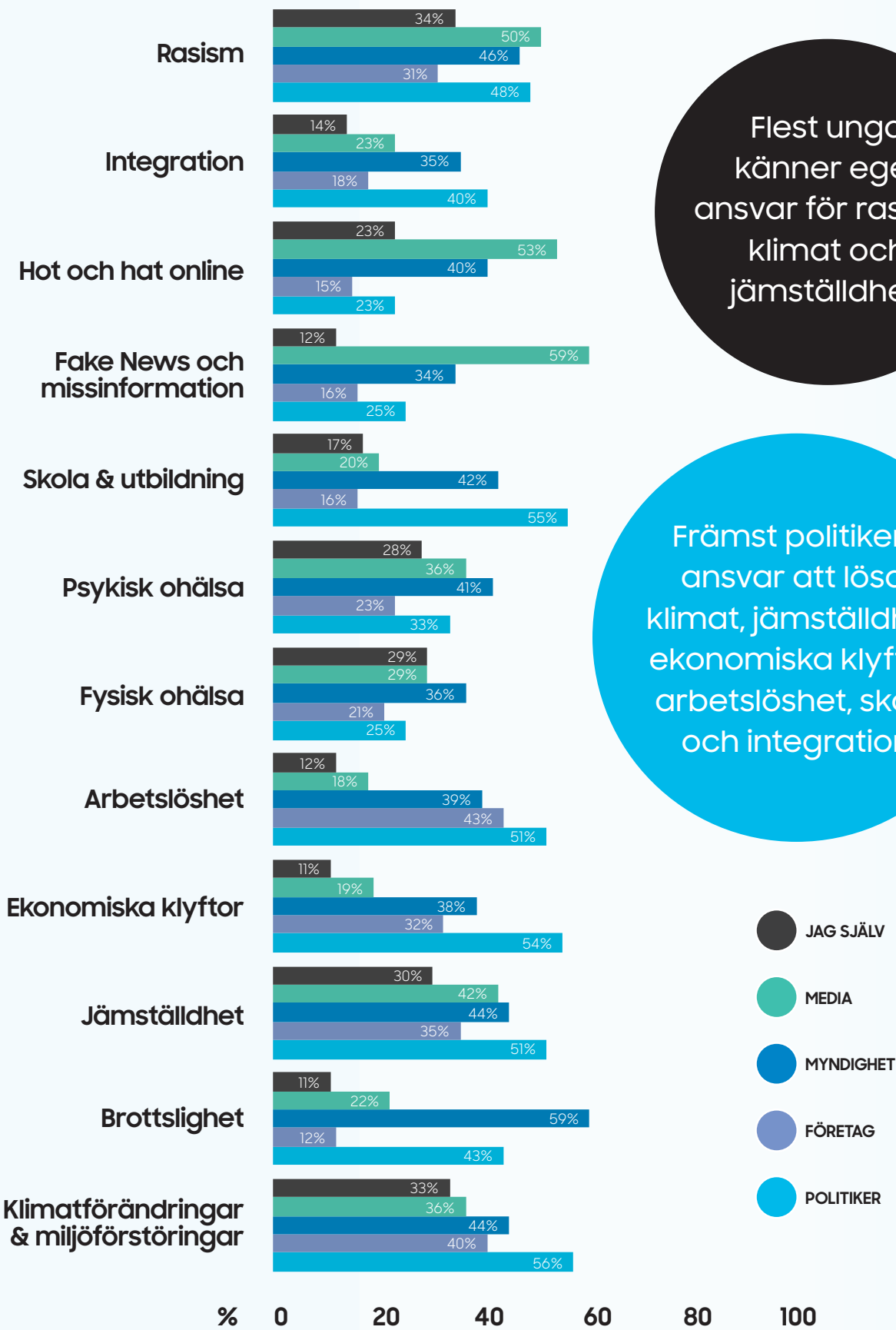
Frågan i undersökningen presenterade tolv olika samhällsutmaningar och endast i fyra av dessa anger fler killar än tjejer att de känner eget ansvar. De samhällsfrågor där fler killar än tjejer känner eget

ansvar är brottslighet, ekonomiska klyftor, arbetslöshet och skola & utbildning. Det är dock inga större skillnader mellan killarna och tjejerna i dessa frågor, det är endast någon procentenhet fler killar än tjejer som känner eget ansvar kopplat till dessa frågor.

Tre samhällsutmaningar sticker ut. Väsentligt fler tjejer än killar känner eget ansvar när det kommer till klimatförändringar och miljöförstörelse, jämställdhet och rasism. 43 procent av nordiska tjejer anger att de känner eget ansvar att lösa utmaningar kopplade till

klimatet, hela 20 procentenheter fler än nordiska killar (23 procent). Skillnaden mellan tjejer och killar är också stor när det kommer till att ta ansvar för jämställdhet. 37 procent av tjejerna anger att de känner eget ansvar för jämställdhetsfrågor medan endast 23 procent av killarna. Samma sak gäller ansvar för frågor om rasism. 40 procent av tjejerna uppger att de känner eget ansvar i den frågan medan endast 26 procent av killarna.

Vem anser du ska ansvara för att lösa samhällsutmaningar inom ...

A portrait of Eliana Martinez, a young woman with long dark hair, looking slightly to the right with a gentle smile. The background is a soft, out-of-focus green.

"Om du brinner för något och vill förändra ska du ta ett kliv framåt och inte känna dig rädd."

ELIANA MARTINEZ

ANDRAPRISTAGARE SOLVE FOR TOMOROW NORDICS 2021

Eliana Martinez var den yngsta deltagaren i den första upplagan av Solve for Tomorrow Nordics. Hon kom tvåa med sin nytänkande idé kring ett digitalt liv efter döden.

Eliana, GRATTIS!!! Du kom tvåa i Solve for Tomorrow 2021, kan du beskriva din idé?
Min idé är att skapa en trygg och magisk avstängning för de människor som förlorat någon nära dem. Min idé är en virtuell verklighetsplattform, ett metaverse av efterlivet. Alla typer av människor, oavsett om de fortfarande är på jorden eller inte, ska kunna ta del

av denna plattform. Min idé är att ta ett vackert och magiskt farväl till släkt och vänner. Syftet med att ha denna plattform är att nära och kära ska kunna ta del av den avlidnes livsresa genom att bli guidade av plattformens personliga guide Ledstjärnan. Allt från den bortgångnes hobbies till favoritplatser, allt i ett virtuellt universum där även andra användare kan dela sina erfarenheter och tankar om de vill i ett community.

Vad inspirerade din idé?

Min största inspiration var min mormor Maria. Även om jag aldrig fick träffa henne gjorde hennes fantastiska berättelse om hennes liv att jag blev intresserad av att hitta ett

sätt på hur vi kan förvara och bevara en persons erfarenheter och tankar och få de att berätta själva. För att ge sin framtida familj en insblick i hur de hade det så att de inte blir bortglömda och kan leva vidare den kära familjeandan.

Vad tar du med dig från din upplevelse av Solve for Tomorrow Nordics?

En av sakerna som påverkade mig mycket var nog det väl fungerande samarbetet och hur snälla alla var mot varandra och öppna för nya idéer och alla kloka råd som alla delade med sig av. Jag tycker att det var en ögonöppnande erfarenhet och jag kan inte vara mer tacksam att jag blev vald och fick ta del av den här fantastiska upplevelsen. Jag kan inte heller sluta tjata om hur underbara och givande alla föreläsningar och workshop var. Jag lärde mig väldigt mycket!

I undersökningen frågar vi unga om de känner oro att samhället inte prioriterar följande frågor: klimat, brottslighet, jämställdhet, ekonomiska klyftor, arbetslöshet, fysisk ohälsa, skola & utbildning, fake news och desinformation, hot och hat online, integration och rasism. Känner du oro för något av detta?

Först av allt skulle jag vilja säga att jag håller med att alla de här problemen är aktuella och jag känner faktiskt oro för alla. Men av de frågor som får mitt hjärta att sjunka är både psykisk ohälsa samt hot och hat online.

Varför känner du oro kopplat till detta? Kan du beskriva din oro?

Jag själv som är ung vet mycket väl hur många i min ålder som inte mår särskilt bra. De flesta lider av psykisk ohälsa. Det är väldigt sorgligt att höra och se deras smärta. Själv har jag inte alltid mått toppen men genom att få support från nära och kära samt min egen styrka har jag alltid klarat mig.

En annan sak som kan bidra till att många unga lider av psykisk ohälsa är hatet online som finns i sociala medier. Alla de människorna som hatar online och som önskar dig illa kanske inte mår så bra inombords heller och väljer att ta ut sin ilska och andra negativa känslor på nätet. Detta är ingen acceptabel ursäkt men jag tror att varje individ har ett gott hjärta, de kanske har det tufft och förtjänar att få en chans att bli hörda och få den professionella hjälp de behöver.

Har du tankar och idéer om vad samhället kan göra åt det?

Jag tycker att aktörer inom den offentliga sektorn gör sitt jobb som de borde men de får inte den supporten de behöver för att göra en riktigt stor förändring i samhället. Jag tycker att man borde göra större kampanjer och borde implementera det i skolor. Att även kanske ha det som en lektion eller en kursdel så att ungdomar känner att de kan relatera till och öppna

upp sig själva mer.

Har du något tips till andra unga som känner oro?

Mitt absoluta tips är att om du brinner för något och vill förändra ska du ta ett kliv framåt och inte känna dig rädd. För du är inte ensam, det är säkert flera tusen andra människor som känner likadant som du men som inte heller vågar säga sin åsikt. Förändra världen var inte rädd!

"Du som person är omöjlig att stoppa när du gör något som du brinner för."

Om du inte känner någon oro eller har något du vill förändra i samhället kan du fokusera på att jobba som människa och förbättra din psykisk hälsa. Jag rekommenderar hundra procent att du ska skriva ner dina tankar, försök att lära känna dig själv. Om det inte funkar för dig hitta en hobby som gör att du stänger ute världen och kan fokusera på bara dig själv. Sjung, dansa, laga mat! Du som person är omöjlig att stoppa när du gör något som du brinner för.

Unga anser främst att de har möjlighet att påverka genom att rösta i val.

MÖJLIGHET ATT PÅVERKA

Tjejer		Killar	
Rösta i val	71%	Rösta i val	57%
Göra medvetna val (tex handla ekologiskt, äta veganskt)	66%	Använda tillgänglig teknologi	54%
Engagera mig i välgörenhetsorganisationer	63%	Skaffa mig en högre utbildning	53%
Skaffa mig en högre utbildning	62%	Starta eget företag	51%
Använda min röst i sociala medier	55%	Engagera mig i välgörenhetsorganisationer	51%

Ungas möjlighet att påverka

Nordens unga anser att de har möjlighet att påverka samhället på flera olika sätt. Även om det finns skillnader mellan länderna och mellan könen, så upplever många att det går att påverka genom att rösta i val, utbilda sig, göra medvetna val och använda teknologi.

Majoriteten unga i Norden (63 procent) anser att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att rösta i val. Bland finska ungdomar anser 68 procent

att de kan påverka samhället genom val, i Sverige 66 procent och i Norge 63 procent. Endast 57 procent av de danska ungdomarna anger att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom val. **Färre än hälften anser att de kan påverka genom att engagera sig i ett politiskt parti** Endast 45 procent av Nordens unga anser att det går att påverka samhällsutvecklingen genom att engagera sig i ett politiskt parti. I Norge (48 procent), Sverige (47 procent) och Finland (47 procent) anger lite mindre än hälften att partipolitiskt

45% anser att de kan påverka genom att engagera sig i ett politiskt parti.

engagemang kan bidra till förändring. I Danmark är den siffran ännu lägre, 38 procent. Undersökningen visar att endast 44 procent av killarna i Norden anser att de kan påverka samhällsutvecklingen genom att engagera sig

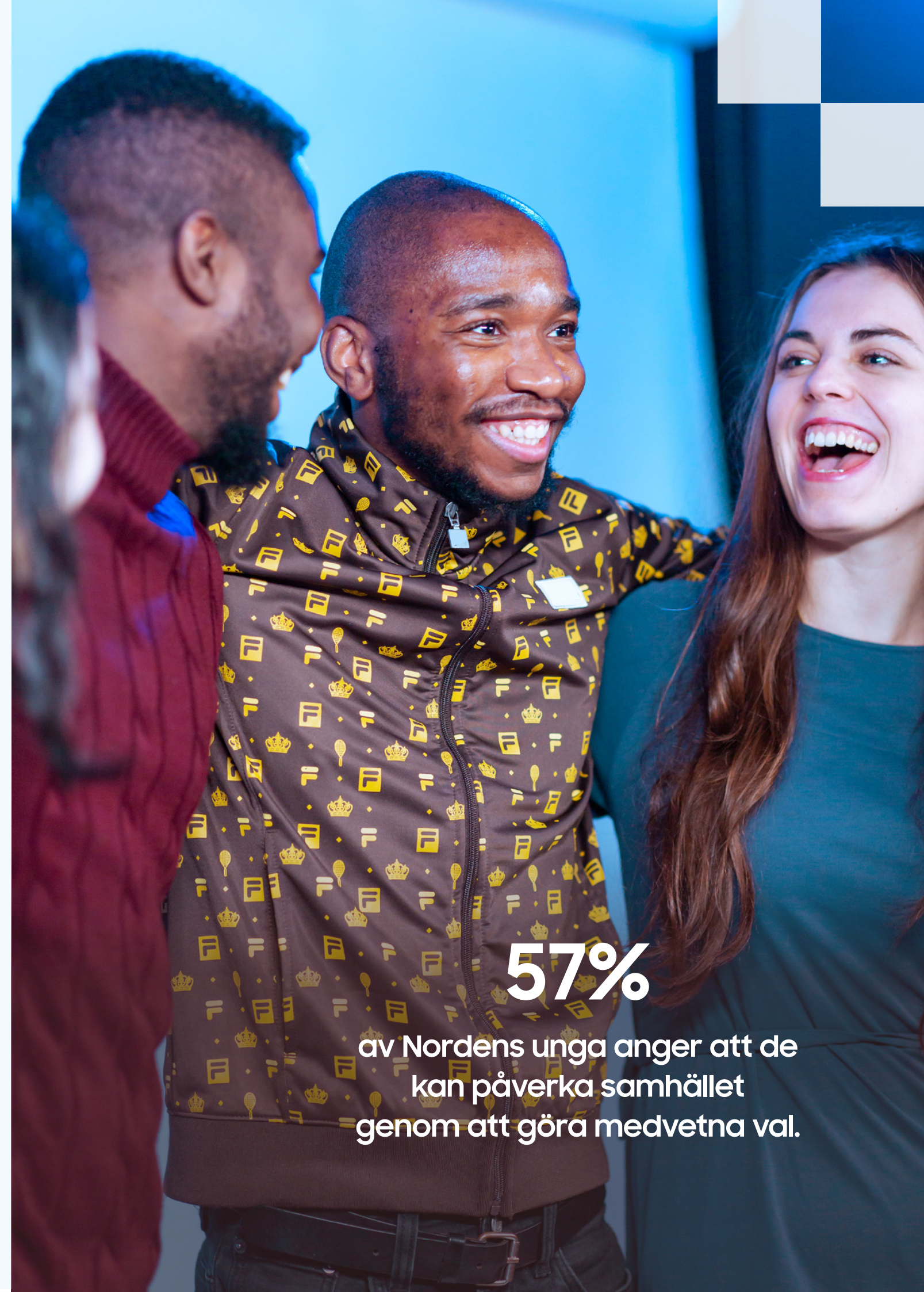
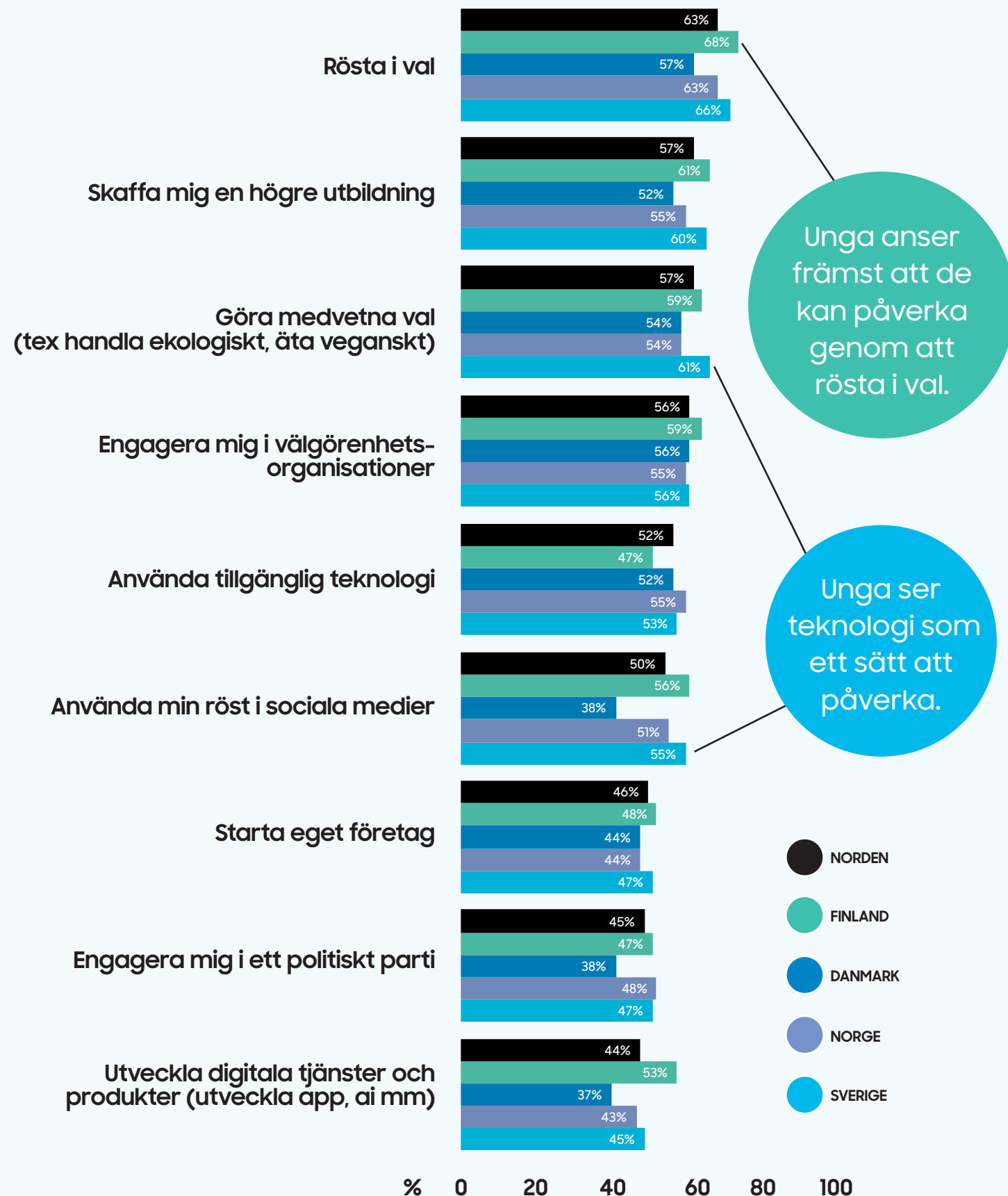
i ett politiskt parti. Något fler tjejer ser partipolitiskt engagemang som ett sätt att påverka. 46 procent av tjejerna anger detta. **50 procent anser att de kan påverka genom sociala medier** Möjligheten att påverka samhällsutvecklingen genom sociala medier ansågs relativt lika av Finland (56 procent), Sverige (55 procent) och Norge (51 procent). Danmark sticker dock ut även här då endast 38 procent anger att de har möjlighet att påverka genom att använda sin röst i sociala medier.

Tjejer ser fler möjligheter att påverka Det är tydligt att unga kvinnor anser att de har större möjlighet att påverka samhällsutvecklingen på olika sätt. Både bland tjejer och killar anser flest att rösta i val är det sätt som man kan påverka samhällsutvecklingen på. 71 procent av tjejerna anser detta och 57 procent av killarna. **Makt i medvetna val** 66 procent av tjejerna anser att de har möjlighet att påverka genom att göra medvetna val genom att till exempel handla ekologiskt eller

äta veganskt. Endast 49 procent av killarna anser att de kan påverka samhällsutvecklingen genom att göra medvetna val. **Varför inte starta eget?** Fler killar anser istället att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att starta eget företag. 51 procent av killarna anger detta. Bland tjejerna är det 42 procent som uppger att de har möjlighet att påverka samhället genom att starta företag.

Hur väl håller du med om följande påståenden?

Jag anser att jag har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att ...

57%

av Nordens unga anger att de kan påverka samhället genom att göra medvetna val.

"Att vara aktiv får dig att känna att du gör något och det hjälper verkligen mot oron och ger mer mening till ditt liv."

OSSI HEINÄNEN

GENERALSEKRETERARE PLAN INTERNATIONAL FINLAND

Ossi Heinänen har ägnat sitt arbetsliv åt ungdomsarbete och varit aktiv i olika civilsamhällesorganisationer i Finland. De senaste tio åren har han arbetat för Plan International och tjejers rättigheter. Här frågar vi honom om hans tankar om jämställdhet och teknik.

Jämställdhetsfrågan har varit en central del av debatten i hela Norden under flera decennier. Hur har du sett problemet förändras över tid?

Det har förändrats mycket. I slutet av 60-talet i Finland fick kvinnor inte gå ut och äta på restauranger på

egen hand, de behövde alltid ha en man med sig. Idag låter det helt gålet. Så det har skett en enorm förändring sedan dess. Vi har kommit långt även om vi har mycket kvar att göra, även i de nordiska länderna där vi rankas högst i världen när det gäller jämställdhet. Unga människor diskuterar jämställdhet mer nuförtiden än tidigare. Idag diskuterar unga människor minoriteter och en stor fråga är att utmana det binära.

Tjejer känner sig mer oroliga men också mer motiverade att engagera sig i jämställdhet än killar. Vad tänker du när du hör det?

Tjejer möter fler frågor som rör kön såsom trakasserier och diskrimine-

ring så det är inte förvånande att fler tjejer än killar känner sig oroliga. Tjejer har också mer kunskap om jämställdhet och är också mer motiverade att förändra den. Feminism trendar just nu, på ett bra sätt, och många tjejer kan relatera till influencers som är feminister och goda exempel som unga tjejer kan följa. Jag tror att det är därför tjejer är mer intresserade än killar.

Vad blir konsekvensen av att killar inte känner samma motivation att engagera sig i jämställdhetsfrågan som tjejer?

Plan arbetar för flickors rättigheter och den första frågan vi får är "men killarna då?" och svaret är att vi självklart arbetar även med pojkar eftersom man inte når jämställdhet utan att involvera dem. Killar är också fångade i könsnormer så det är en fråga för dem också. I många länder får killar till exempel inte visa sina känslor och normen är att vara macho. Det här är ett problem. Om vi vill ha en varaktig förändring måste pojkar definitivt involveras.

Kan teknik vara jämställd?

Tekniken kan vara riktigt ojämlik. I de nordiska länderna har vi goda möjligheter för alla att använda teknik men fortfarande är det väldigt få tjejer som utvecklar teknik. En undersökning visar att globalt sett skickas endast 6 procent av alla ansökningar till jobb inom teknikutveckling in av tjejer. 90 procent av all finansiering inom startups går till företag grundade av män vilket resulterar i produkter designade av män för män och som löser problem för män och oftast vita västerländska män. Människor, särskilt män, förstår inte hur svårt det kan vara när något är designat med bara hälften av befolkningens

bästa i åtanke. Det hindrar kvinnor från att få samma förutsättningar som män.

Plan International arbetar med något som heter Equality Tech, vad är det?

Equality Tech syftar till att öka medvetenheten om konsekvenserna av fördomar i teknik och möjligheterna att utnyttja teknikens kraft för att främja jämställdhet. Equality Tech definieras som teknik som i sig främjar jämställdhet, genom att utmana skadliga normer och stereotyper och driva sina användare mot ett mer inkluderande beteende. För att vända negativa trender tror vi att utvecklare måste gå bortom antagandet att tekniken är neutral och utnyttja teknikens inneboende fördomar för att främja inkludering och jämlikhet.

Plan International och Samsung Electronics Nordic har samarbetat i detta område sedan 2017 genom att skapa och skala en Equality Tech-prototyp, Sheboard, en prediktiv textapp som uppmuntrar sina användare att använda ett mer mångsidigt språk för flickor och kvinnor. Erfarenheten från Sheboard visade upp styrkan hos Equality Tech-produkter som opinionsbildande verktyg för att öka medvetenheten om konsekvenserna av fördomar i teknologin, samt påverka tekniksektorns aktörer.

Vad tror du behöver förändras för att färre unga ska känna oro för hur samhället prioriterar frågor som rör jämställdhet?

Det är verkligen viktigt att unga känner att de kan påverka saker som är viktiga för dem. Vi måste involvera och rådfråga unga i beslutsfattande och i princip allt som rör deras liv. Och det gäller jämställdhetsfrågorna också. Vi

måste gå längre än att bara göra det möjligt för unga att engagera sig. Vi måste göra det enkelt för ungdomar eftersom de nödvändigtvis inte har kunskapen och rätt kompetens ännu. Jag är optimistisk att vi fortsätter att gå framåt när det gäller jämställdhetsfrågor. På många sätt har vi redan uppnått mycket men det finns fortfarande mycket att göra och jag är säker på att unga människor kommer att fortsätta att höja sina röster i denna fråga och det ger mig hopp.

"Equality Tech syftar till att öka medvetenheten om konsekvenserna av fördomar i teknik och möjligheterna att utnyttja teknikens kraft för att främja jämställdhet."

Har du några råd till unga som vill engagera sig för ett mer jämställt samhälle?

Jag vill uppmuntra alla unga att vara väldigt aktiva även om de känner att de hålls tillbaka av oss äldre. Var modig och djärv. Få kontakt med andra likasinnade så att ni är starka tillsammans. När du agerar hjälper det också med den ångest många känner idag i och med bland annat Ukraina, pandemin och klimatförändringarna. Att vara aktiv får dig att känna att du gör något och det hjälper verkligen mot oron och ger mer mening till ditt liv.

9 av 10 unga ser tech som lösning.

Tech som möjliggörare

Närmare 9 av 10 unga anser att teknologi och digitala innovation kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar.

Tron på tech är hög

Varannan ung (52 procent) anser även att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att använda tillgänglig teknologi och två av fem anser att de kan påverka utvecklingen i samhället genom att utveckla digitala produkter och tjänster så som appar eller AI.

Finländare tror på tech

Bland de finska ungdomarna återfinns störst andel som anser att teknologi och digital innovation kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar. 87 procent av finländarna

anger detta, tätt följt av de övriga nordiska länderna. I Norge anger 86 procent att de anser att tech och digital innovation kan bidra med lösningar, i Danmark 85 procent och i Sverige uppger 84 procent samma sak.

Varannan ung anser att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att använda tillgänglig teknologi. I Norge uppger flest unga detta (55 procent). I Sverige svarar 53 procent detsamma och i Danmark 52 procent. Minst andel unga som svarat ja finns bland de finska ungdomarna där 47 procent har angett de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom användningen av teknologi.

44 procent anger att de har möjlighet att påverka samhällsutveck-

Varannan ung anser att de kan påverka samhällsutvecklingen med teknologi.

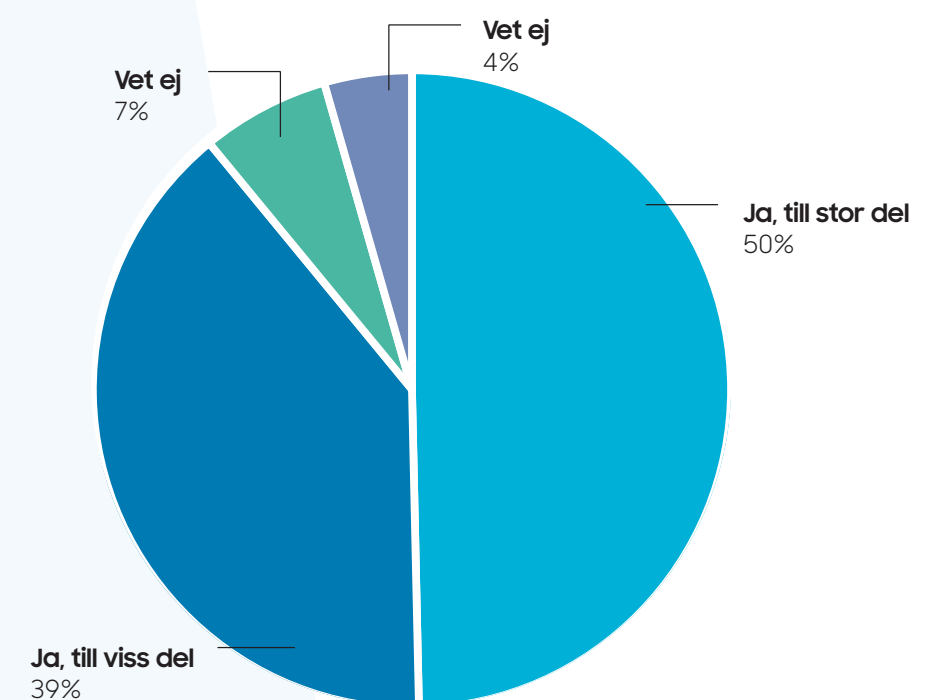
lingen genom att utveckla digitala tjänster och produkter. Bland de finska ungdomarna anger över hälften, 53 procent, att utveckla digitala tjänster och produkter ger möjlighet att påverka samhällsutvecklingen. Hos de danska ungdomarna är det minst andel som anger samma sak, 37 procent, 16 procentenheter färre än finländarna. I Sverige anger 45 procent och i Norge 43 procent att de kan påverka samhällsutvecklin-

gen genom att utveckla digitala tjänster och produkter.

Fler killar ser teknologi som möjliggörare

Bland killarna uppger 89 procent att de anser att teknologi och digital innovation kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar. Bland tjejerna uppger 6 procentenheter (83 procent) färre samma sak. På frågan om man anser att man har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att använda tillgänglig teknologi svarar 54 procent av killarna och 51 procent av tjejerna ja. 50 procent av killarna svarar att de har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen genom att utveckla digitala tjänster och produkter. 39 procent av tjejerna uppger samma sak.

Tror du att teknologi och digital innovation kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar?

"Ungas engagemang och lärande är nyckeln till att driva positiv förändring."

ALEXANDER GRIMSEN CORPORATE CITIZENSHIP LEAD, SAMSUNG

Alexander Grimsen arbetar med Samsungs samhällsengagemang och sociala initiativ i Norden. Han har en fot i techindustrin vilket ger honom koll på nya innovationer och trender samtidigt har han en fot i civilsamhället genom Samsungs olika partnerskap. Här svarar han på frågor om teknologins kraft som möjliggörare och potential att skapa positiv samhällsförändring.

Hur ser du på Samsungs roll att skapa positiv samhällsförändring?

Samsung är ett av världens största bolag och är drivande i den globala teknikutvecklingen. Därför har vi en unik möjlighet att bidra till en positiv samhällsutveckling. Det ligger i vårt DNA att hela tiden blicka framåt och utveckla "the-next-big-thing", och för att lyckas med det måste vi hela tiden utgå från människors och deras behov. I nästan 10 år har Samsung drivit sociala initiativ i Norden för att tillgängliggöra teknologi och engagera unga i teknikutvecklingen. Enligt mig är just ungas engagemang och lärande nyckeln till att driva positiv förändring. Framtidens generation sitter på exakt

den kreativitet, nyfikenhet och uppfinningsrikedom som behövs för att utveckla nästa teknologi och innovation som kan bidra till att lösa utmaningar inom jämställdhet, jämlikhet, hälsa, klimat och miljö.

Undersökningen visar att 9 av 10 unga i Norden anser att teknologi och digital innovation kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar. Vad tänker du om det?

Det är fantastiskt roligt att unga tror på tech. Samtidigt är jag inte förvånad. Gen Z känner inte till en värld som inte är uppkopplad, med smartphones, laptops, sociala medier och smarta tjänster. Tech har förenklat våra liv på ett helt unikt sätt och möjliggjort för oss att lägga tid på annat som vi tycker är viktigt. Unga ser nog samma potential i tech att driva på utvecklingen mot en mer hållbar värld. Det kan handla om allt från att AI minskar resursslöseri och effektiviserar produktionskedjor, till att göra det smidigt att hyra kläder i stället för att köpa, till att förbättra vår hälsa eller till och med driva jämställdhet genom uppmuntrande språk online. Möjligheterna är oändliga och det vet ungdomar mer än några andra!

Samtidigt som majoriteten unga ser tech som en central del för att lösa samhällsutmaningar, är det inte alls lika många som tror sig själv kunna göra det. Hur kan vi öka ungas tro på sin egen förmåga inom tech?

Det här är en väldigt viktig fråga. Jag tror att vi kan överbrygga gapet mellan att tro på tech och att själv ta en aktiv roll i teknikutvecklingen genom lärande. Just därför driver Samsung flera program globalt med fokus på just utbildning.

I Norden har vi utbildningsinitiativet Solve for Tomorrow Nordic där unga mellan 16-26 år får möjlighet att delta i interaktiv workshops, learnings sessions och individuellt mentorskap om tech, innovation och hållbarhet. Målet är att just minska distansen till tech och visa hur man kan ta en utmaning, utveckla idéer, designa prototyper och ta fram konkreta lösningar. Det var helt fantastiskt att se deltagarnas resa och personliga utveckling under Solve for Tomorrow 2021, och för mig bekräftar det att vi kan minska gapet mellan idé och vilja å ena sidan och faktiskt lösning med hjälp av tech och innovation å andra sidan.

Fler killar än tjejer ser att teknologi kan bidra till att lösa samhällsutmaningar. Vad tänker du om det?

Precis som att samhället i stort inte är helt jämställt, är tech inte jämställt. Ojämställdhet som finns i dagens teknologi, tjänster och produkter och det vill vi uppmärksamma. Bland annat med vårt åtagande med UN Women och Generation Equality, men också genom vårt initiativ Equality Tech som vi driver tillsammans med Plan International Finland. Genom att involvera unga och branschfolk i Norden vill vi synliggöra problematiken med ett bristande jämställdhetsperspektiv i utvecklingen av tjänster och produkter, för att på så sätt kila in frågan i kärnan av teknikutvecklingen. Om vi vill se till att AI inte förstärker negativt språk om kvinnor online, att röstassistenten inte reagerar på ljusa röster, eller att filter skapar en negativ självbild hos unga flickor, måste vi hela tiden se till att reflektera över jämställd-

hetsperspektivet och involvera fler kvinnor och flickor i teknikutvecklingen. Jag tror också att det är centralt att jobba aktivt med rekrytering, utbildning och medvetenhet om teknologins potential för att skapa positiv förändring.

"Det som är mest spännande med tech är att det inte finns några gränser, så se till att du inte begränsar dig själv."

Har du något tips till alla unga som vill lära sig mer om teknologi och hur det kan lösa samhällsutmaningar men som kanske inte ser sig själv ta den rollen?

Mitt första tips är såklart att söka in till Solve for Tomorrow 2022. Det är en fantastiskt rolig resa, där man skapa nya vänner och får lära sig massa matnyttigt om tech, innovationsprocesser och hållbarhet. Men det kanske viktigast av allt, var nyfiken och utforska. Reflektera över och experimentera med hur du kan använda tech på nya sätt. Använd produkter och appar som du redan har och gillar, och börja tänk på utmaningar som du själv eller andra i din omgivning har, och hur du skulle kunna lösa dem. Om du är intresserad av att lära dig mer, inrikta dig på utbildningar med tech i fokus och rådfråga vuxna eller kompisar. Det som är mest spännande med tech är att det inte finns några gränser, så se till att du inte begränsar dig själv.

Om undersökningen

Solve for Tomorrow Report 2022 är framtagen i ett samarbete mellan Stiftelsen Fryshuset och Samsung Electronic Nordics. Syftet med rapporten är att ge unga i Norden en röst och möjlighet att själva få beskriva sin oro, möjlighet att påverka, motivation att engagera sig, teknologins möjligheter samt vem de anser bär ansvar för olika samhällsfrågor.

Datainsamlingen är genomförd av Dynata på uppdrag av Fryshuset och Samsung Electronics Nordic och är nationellt representativ utifrån ålder och kön i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Insamlingen genomfördes via webbpaneler under perioden 20 oktober–27 oktober 2021 med 2075 respondenter i åldrarna 16–25 år och är jämnt fördelad mellan alla fyra länder.

Rapporten lyfter skillnader mellan länder och kön. I undersökningen gavs möjlighet att ange annat kön

än kille och tjej. Underlaget från undersökningen i denna kategori anses dock för lågt för att det ska kunna presenteras i rapporten. Har du frågor kopplat till detta och vill veta mer får du gärna kontakta oss så berättar vi mer.

Rapporten är framtagen av Fryshuset i samarbete med Samsung Electronic Nordics.

Stort tack till alla unga som deltagit i undersökningen. Tack till alla som deltagit i intervjuerna i denna rapport.

Projektledare och rapportförfattare: Lucella Bergström, Fryshuset

Projektledare: Alexander Grimsen, Samsung Electronic Nordics

Formgivning: Nina Bäckström

Foto: Kevin Beskow & Simon Engholm Livl produktion, Vince Fleming, Peter Kokhanets, Logan Weaver, Mats Linde, Joshua Sazon, Raphael Nast, Artem Kovalev, Alexis Brown, Bundo Kim

2075 svarande
i åldrarna 16–25 år
från Danmark,
Finland, Norge
och Sverige

Vill du veta mer om rapporten?

Lucella Bergström, projektledare, Fryshuset
lucella.bergstrom@fryshuset.se

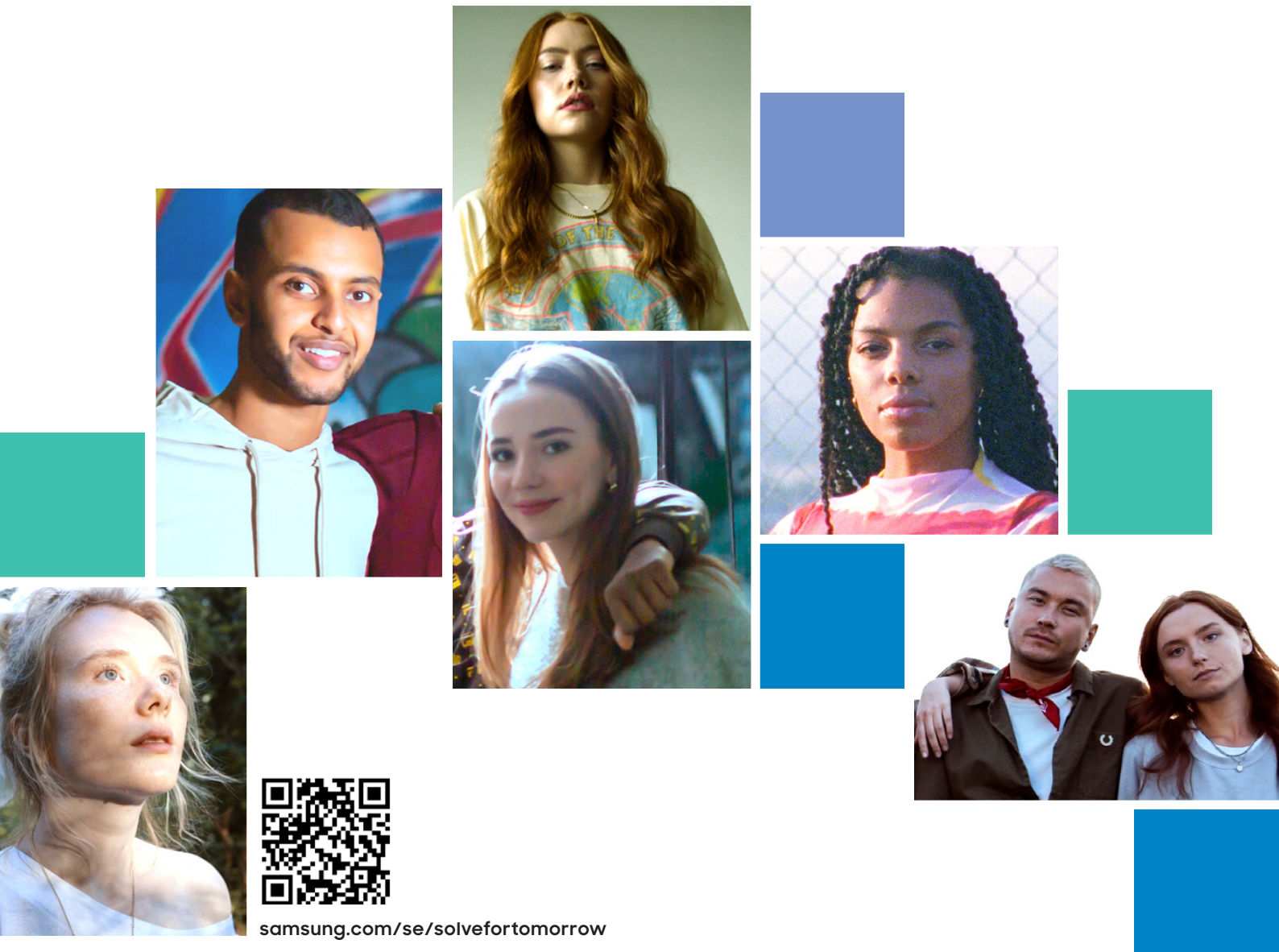
Alexander Grimsen, projektledare, Samsung Electronic Nordics
a.grimsen@partner.samsung.com

Om Fryshuset

Stiftelsen Fryshuset är en ideell organisation som är religiöst och politiskt oberoende och är Sveriges största förening för ungdomar. Fryshuset bedriver ett 60-tal olika verksamheter på flera orter runt om i Sverige, där unga har möjlighet att utöva sina passioner, skapa och delta i ungdomsdrivna aktiviteter, utbildningar och arbete. Fryshuset arbetar för att samhället ska ta ungas åsikter och idéer på allvar efter övertygelsen om att det bidrar till ett kreativt och lösningsinriktat samhällsklimat där vi vågar tänka nytt och hitta nya lösningar. Fryshuset gör det möjligt för unga att genom sina passioner förändra världen.

Om Samsung Electronics Nordic

Samsung Electronics Nordic är ett ledande globalt företag inom teknologi och innovation. Samsungs engagemang i lokalsamhället leds av visionen "Together for Tomorrow! Enabling People". Målet är att lyfta kommande generationers röst och ge dem möjlighet att uppnå sin fulla potential. För att utvecklas och må bra i en framtid som drivs av teknologi arbetar Samsung med interaktiva och inkluderande utbildningsinitiativ över hela världen i syfte att ge unga förutsättningar att skapa positiv samhällsförändring.

SAMSUNG

FRYSHUSET